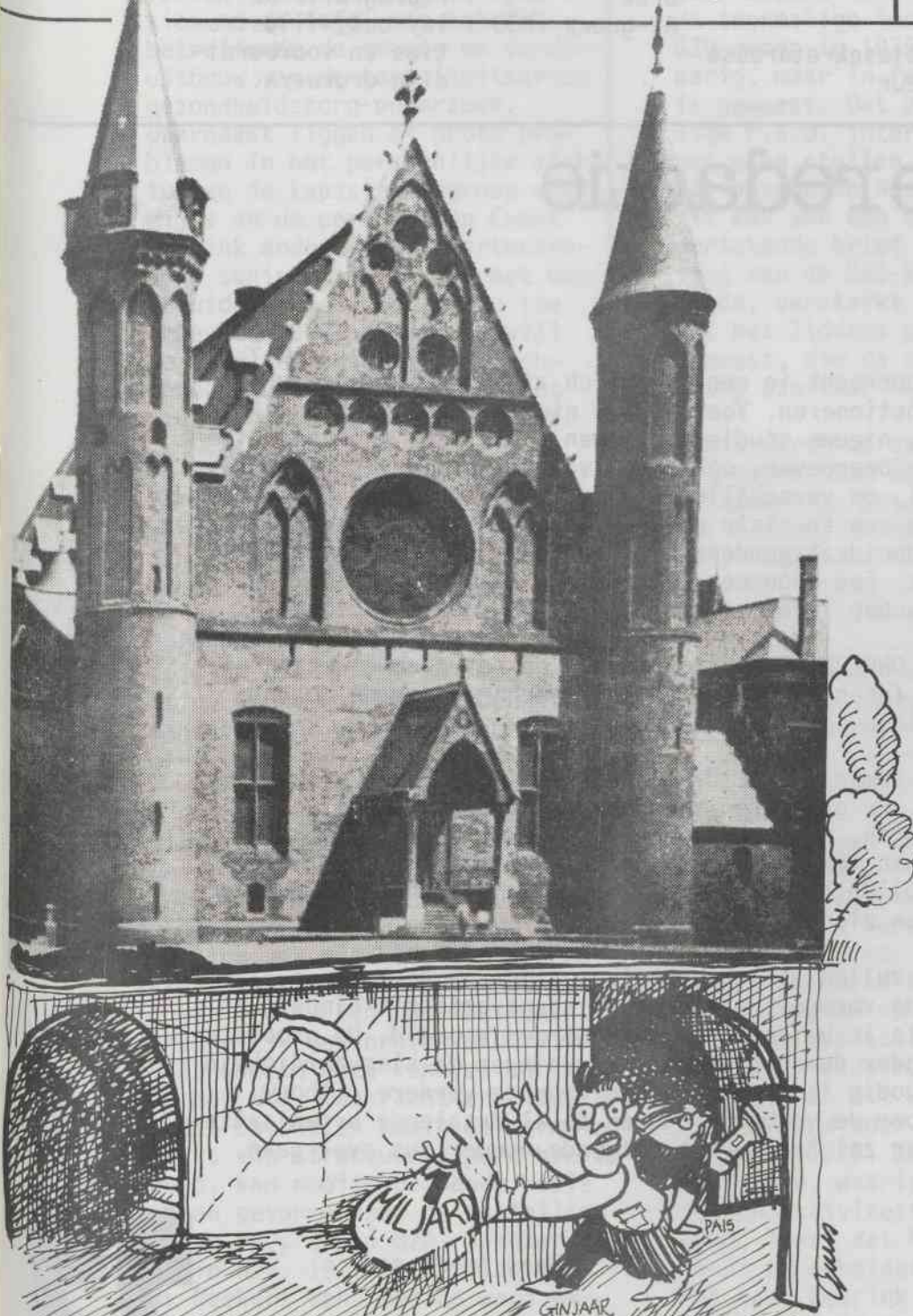

MAFFIUS

MAFFIUS, maandelijks verschijnend informatie- en
opinion bulletin van de Rijksuniversiteit Limburg

Maffius nr. 5
5e jaargang, mei 1979.

inhoud

- de opkomst en ondergang van
gezondheidszorgonderzoek p. 1
- Hoger onderwijs als twee-
trapsraket p. 9
- 1984 p. 11
- Verzet tegen kernenergie
groeit p. 12

Officiële Informatie

- ter inzage p. 14
- publikaties etc. p. 14
- verstandig met energie p. 15
- Inzendingen p. 17
- Regeling vertaalwerk p. 17
- Mededelingen p. 18

- Screeningstoetsen, of hoe de
faculteit in het casino gokt p. 22
- Pleegvaderschap p. 25
- Resultaten RL sporten p. 26
- Interne sportdag p. 27
- Mededelingen p. 28

EXTRA

Wijnand Wijnen over universi-
tair onderwijs en onderzoek
n.a.v. het WUB-symposium

PSSST, PAIS, KIJK'S TOCH NOG GELD VOOR DIE SCHOOL
IN MAASTRICHT

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

redactieleden Maffius

Kees Schroër
Wim Hermens
Kees Ruissen
Hans Adriaanse
Jan Muytjens
Jan Duijzers
Henny Peltenburg
Leo Viëtor
Sibille Berden
Joep Offermans

Vijverdal
Biomedisch Centrum
Elizabeth-Huis
Hoofdgebouw
Studenten
Redaktiesekretaresse
Adviseur

Eindredakteur : Hans Adriaanse

Redaktieadres : Sibille Berden
Elizabeth-Huis
kamer 14, tst.427

Druk : reprografie RL
AV-groep : K00 : lay-out, illustraties en voorbereiding drukwerk.

van de redactie

Spannende tijden

Het is toch een voorrecht in een dynamisch zich ontwikkelende organisatie te mogen functioneren. Voortdurend nieuwe plannen: nieuwe spanten oprichten, nieuwe studierichtingen instellen, andersoortige organisatie-vormen beproeven, opstarten van nieuwe instituties, we hebben er allemaal, op verschillende wijzen, mee te maken.

In deze aflevering een speciale nouveauté: de dreigende ondergang van de c.g. Gezondheidszorgonderzoek. Ton Schmidt schreef het uitgebreide overzicht. Een ongemeen belangrijke zaak waar de hele universitaire gemeenschap zich een mening over zou moeten vormen.

In de serie HOGER ONDERWIJS wordt ingegaan op het nieuwe wetsontwerp over de Twee fasen structuur en in samenhang daarmee de ontwikkeling van Sociale Gezondheidkunde.

De strijd voor de komende U en F-raadsverkiezingen is in alle hevigheid losgebarsten. Er groeperen zich nieuwe eenheden in de verschillende geledingen. Daarover zult u pas in de Maffius Verkiezings Special kunnen lezen. In dit speciale nummer dat eind mei zal verschijnen zullen de programma's en de kandidaten ruimschoots gelegenheid krijgen zich te presenteren.

Deze verkiezingen zullen van groot belang zijn: in de komende zittingsperiode zal de vormgeving van de Rijksuniversiteit Limburg in de komende decennia in belangrijke mate worden bepaald. De grootste opgave zal zijn onder democratische verhoudingen de slagvaardigheid te behouden, die nodig is om de plannen voor de verdere uitbouw, maar vooral ook voor de verbetering van de al draaiende organisatie, te realiseren. Daar zal het in het volgende nummer dus over gaan.

Hans Adriaanse

de opkomst en ondergang van de capaciteitsgroep gezondheidszorgonderzoek

De capaciteitsgroep Gezondheidszorg-onderzoek is de laatste tijd sterk in opspraak gekomen. Op dit moment liggen er zelfs 2 verschillende, schriftelijke visies op de tafel van het F.B., betreffende de omvang en verdere uitbouw van de capaciteitsgroep gezondheidszorg-onderzoek. Daarnaast liggen er grote problemen in het persoonlijke vlak tussen de capaciteitsgroep enerzijds en de persoon van Evert Reerink anderzijds. Hiertussen door schippert het F.B. met een onduidelijkheid en tot nu toe onbevredigend beleid, terwijl de Faculteitsraad een afwach- tende houding aanneemt en het F.B. niet durft aan te pakken.

In het hieronderstaande artikel zal een historisch overzicht worden gegeven van het ontstaan van de problemen tot nu toe. Minder zal worden ingegaan op de inhoudelijke visie van wat gezondheidszorg-onderzoek eigen- lijk in Maastricht zal moeten zijn, omdat daaraan binnenkort aandacht zal worden geschonken.

De geschiedenis van de kapasi- teitsgroep Gezondheidszorg-onder- zoek (GZO) is vanaf het allereer- ste begin al gekenmerkt door on- duidelijkheid. Het voor de in- stelling van elke kap.groep nood- zakelijke structuurrapport ontbrak in dit geval. Een door Reerink persoonlijk geschreven stuk uit 1975, waarin geen konkretiseringen stonden naar mankracht en middelen en dat bovendien nooit de formele status van structuurrapport heeft gehad, kan nooit voldoende basis hebben gevormd voor de instelling van de kap. groep GZO. Vandaar ook dat in nov. 1975 in Maffius door Max Beekers opheldering werd ge- vraagd over de status van deze groep, die inmiddels in de studie- gids als kap. groep werd aange- merkt.

Het volkomen onbevredigende ant- woord hierop -niemand kon verwij- zen naar een bestaand en goedge- keurd structuurrapport - laat geen andere konklusie toe dan dat de toenmalige instelling van de GZO-groep in 1975 ten minste voor- barig, maar in feite illegitiem is geweest. Dat zelfs het toenma- lige F.B.O. intern hierover vra- gen ging stellen (Bremer, Majoor), dat bovendien Reerink in het be- zit was van een door Tiddens on- dertekende brief die de instel- ling van de GZO-kap. groep beves- tigde, versterkt nog het vermoeden dat het Tiddens persoonlijk is geweest, die de status van de kap. groep aan Reerink toezegde.

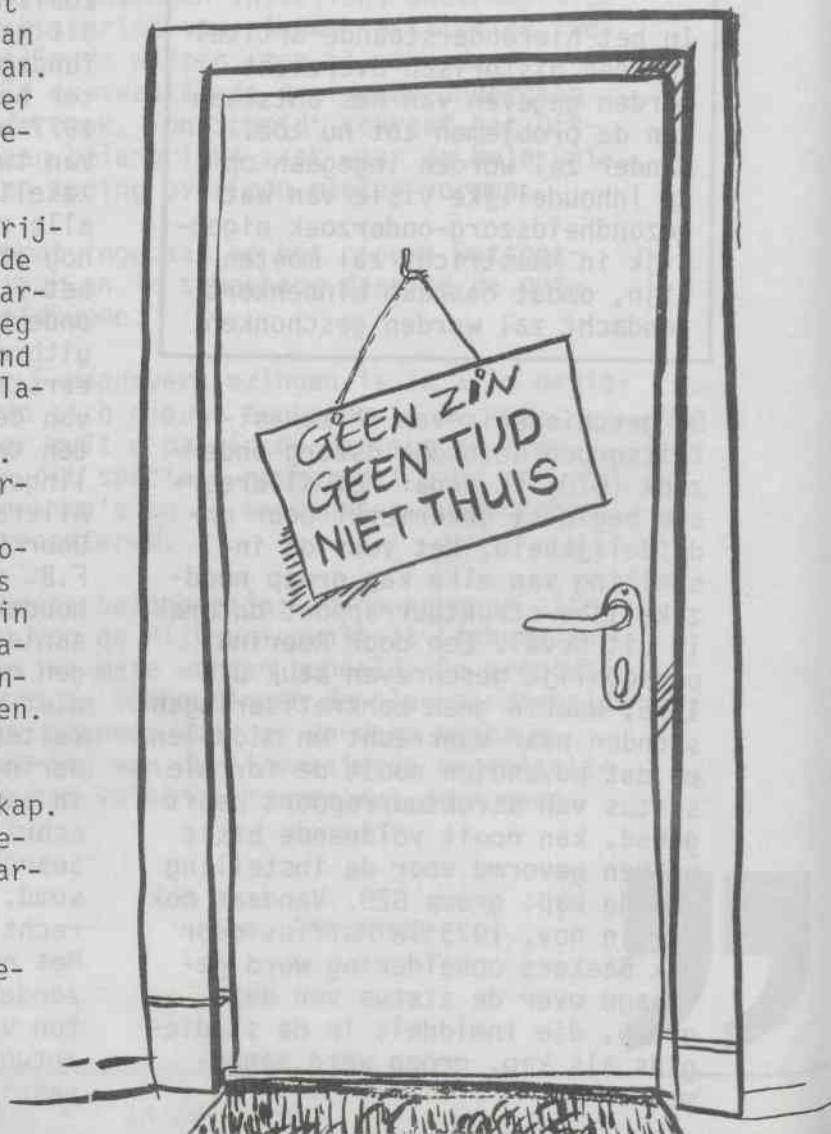
Zoals verderop zal blijken, heeft dit gebrek aan een inhoudelijk fundament de capaciteitsgroep la- ter behoorlijk opgebroken. Eind 1977 namelijk, toen GZO de komst van twee nieuwe medewerkers nood- zakelijk achtte - als gevolg van alle ruzies zijn deze 2 plaatsen nog steeds niet toegekend - wilde het F.B. eerst meer inhoudelijke onderbouwing voor de aangevraagde uitbreiding. Gevraagd werd ten eerste een uren-verantwoording van de leden van de kap. groep en ten tweede een nieuw ontwikke- lingsrapport.

Allereerst de uren verantwoording. Door Reerink werd deze naar het F.B. opgestuurd. Voor de port. houder research Reneman, was dit aanleiding om opheldering te vra- gen over een aantal onduidelijke, niet gelabelde research-aktivi- teiten. Aan dit verzoek om ophel- dering werd door Reerink voldaan in april 1978. Bestudering van dit schrijven, waarin een 16-tal re- search activiteiten werden opge- somd, leert dat Reneman niet onte- recht om opheldering had gevraagd. Met name Reerink zelf bleek bij- zonder weinig van zijn aktivitei- ten via projecten te kunnen ver- antwoorden. B.v. het projekt "toe- passing van evaluatie van mediese

zorg in 4 algemene ziekenhuizen", waarvoor Reerink + 10 - 12 u/w. opvoerde, is nooit fakultair goedgekeurd, omdat Reerink de amendementen van r.c. en g.c. weigerde aan te brengen in het oorspronkelijke konsept-voorstel. De activiteiten gingen gewoon door.... Het opgevoerde punt: "Evaluatie PAAZ-Roermond" was geen fakultaire projektactiviteit. De beschrijving van de werkzaamheden wekt hoger gespannen verwachtingen (meer zicht op de problematiek van de psychiatrische zorg) dan feitelijk gerechtvaardigd was: een 3 tot 4-tal konsulterende gesprekken. Het projekt "Computerregistratie en kwaliteitsbevordering" wordt eveneens zeer ambitieus beschreven. De erin gestelde prognose nl. dat in de zomer 1978 een werkbaar projekt zou kunnen worden ingediend, is niet uitgekomen. Het projekt is intussen geflopt en er heeft nooit een letter van op fakultair briefpapier gestaan. Helaas kan deze opsomming zonder veel problemen nog worden uitgebreid. Echter: noch het F.B., noch de portefeuillehouder research, Reneman, heeft het schrijven beantwoord; men heeft met de opsomming genoegen genomen, waardoor het F.B. reeds in een vroeg stadium van de problematiek rond de G.Z.O. groep de kans heeft laten liggen om tot sanering van activiteiten te komen. Het F.B. heeft hier een duidelijke beoordelingsfout gemaakt, door m.n. Reerink de beschermende hand boven het hoofd te houden. Het is van belang dit F.B. standpunt in het oog te houden bij de evaluatie van de rol van het F.B. wanneer de problemen gaan eskaleren.

Ten tweede vroeg het F.B. bij monde van Joost Bremer aan de kap. groep GZO om een nieuw ontwikkelingsrapport op te stellen, waarin prioriteiten zouden worden aangegeven en waarin duidelijk zou moeten worden waar de aangevraagde mankracht zou moeten worden ingezet. GZO verklaarde

zich akkoord met dit voorstel en in maart 1978 werden intern de hoofdstukken verdeeld, waarbij Reerink de gezondheidszorgparagraaf zou opstellen. Terwijl de overige leden van de kap. groep zich hielden aan het afgesproken tijdschema, bleek Reerink de gezondheidsparagraaf herhaaldelijk niet op tijd af te hebben. Dit werd door Reerink beargumenteerd door te stellen dat deze taak teveel interfereerde met een andere bezigheid, nl. het schrijven van een nota voor de G.C. over de gezondheidszorgtaak van de medische fakulteit. De door Reerink bedoelde nota bestaat inmiddels wel, doch is geschreven door Joost Bremer en Jaap Veegens; de inbreng van Reerink was nagenoeg nihil. Het is daarom waarschijnlijker om te stellen dat het uitstelgedrag van Reerink eerder te maken had met "geen zin" dan met "geen tijd".

Geen zin, omdat intussen ook duidelijk was geworden dat de visies van kap. groep enerzijds en Reerink anderzijds over de functie van GZO aan de mediese fakulteit nogal van elkaar verschilden. De kap. groep echter voelder er niets voor om zich als gevolg van het uitstelgedrag van Reerink te onttrekken aan de met het F.B. gemaakte afspraken en toen Reerink dan ook aankondigde dat er voorlopig van hem geen bijdrage aan het konsept ontwikkelingsplan meer viel te verwachten, nam de rest van de groep op 29 mei '78 het besluit om het ontwikkelingsplan dan maar zonder Reerink af te schrijven. De volgende dag kondigt Reerink mondeling zijn ontslag aan bij het F.B., daarmee te kennen gevend dat hij zich niet in staat achtte om binnen de GZO-groep te functioneren, laat staan er leiding aan te geven. Reerink moet in die tijd een gedesillusioneerde man zijn geweest, die zijn ideeën niet door zijn groep zag gedragen, doch die ook anderzijds zijn eigen abstracte denkbeelden zelf geen moment in konkrete, duidelijke en inzichtelijk geformuleerde actieplannen kon omzetten.

Hij bleef in hoge sferen vertoeven, erop hopen dat anderen het briljante in z'n ideeën zouden herkennen. Tiddens was waarschijnlijk zo'n ander; daarom heeft Tiddens aan Reerink ook z'n eigen broedplaats geschonken waar de ideeën zich rustig konden ontwikkelen. Helaas is een medische fakulteit, en zeker een beginnende, niet alleen gebaat bij ideeën, maar minstens evenzeer bij actie, en wat dat betreft is Reerink zeer improductief gebleken.

Het F.B. werd dus gekonfronteerd met een mondelinge ontslagaanvraag en met de grote interne problemen van de kap. groep GZO. Het F.B. ontweek ten tweede male de feitelijke problematiek door de ontslagaanvraag aan te houden en een buitenstaander - de Universitaire klusjesman Norman Bell - de opdracht te geven de problemen te inventariseren en vervolgens het F.B. te adviseren. Reerink trok zijn mondelinge ontslagverzoek in, doch stelde duidelijke pogingen in het

werk elders een passende functie te verkrijgen. Zowel in Washington (U.S.A.) als in Utrecht leken er mogelijkheden, doch Washington gaf problemen i.v.m. het werkvisum, terwijl Utrecht (Stichting Interkollegiale Toetsing) slechts een part-time functie beschikbaar leek te hebben.

De gesprekken met Norman Bell liepen intussen ook niet van een leien dakje. In juni 1978 deelde Reerink aan zijn kap. groep mede, dat hij in verdere gesprekken met Bell geen heil zag en stelde het F.B. voor om een waarnemend voorzitter voor GZO te benoemen, waartoe hij op eigen initiatief een 8-tal namen noemde. De overige leden van kap. groep waren niet op de hoogte van deze voordracht, doch verwierpen het idee op zich al. Zij gaven Reerink te kennen, dat als hij de GZO-groep niet meer wenste te vertegenwoordigen, hij dit aan het F.B. zou mededelen. Opnieuw

zien we hier van Reerink een duidelijke poging om van zijn voorzitterschap af te komen. Ook deze keer reageerde het F.B. warrig. In plaats van het advies van Bell mede bij de besluitvorming te betrekken, besloot het F.B. om Reerink een aantal m.n. onderwijsfuncties aan te bieden. Na enige andere aanbiedingen offfreerde de dekaan eind juni Reerink de functie van begeleider van het klinisch onderwijs te Heerlen. In een brief werd enige druk op Reerink uitgeoefend om deze functie te aksepteren; tevens werd duidelijk gemaakt dat men deze functie onverenigbaar achtte met die van kap. groepsvoorzitter. Reerink aksepteerde dit en vertrok naar Heerlen, toen daar per 1 augustus het klinisch onderwijs startte. Vanaf dit tijdstip werd Reerink door de kap. groep GZO niet meer als voorzitter beschouwd. Hij had immers de wens te kennen gegeven geen voorzitter meer te willen zijn; bovendien had hij een functie geaksepteerd die volgens het F.B. niet verenigbaar was met die van voorzitter en tenslotte liet Reerink in augustus aan de GZO-medewerkers weten, dat hij à titre personnel gesprekken met het F.B. voerde en zich derhalve niet ge-

bonden voelde om overleg met de achterban te plegen. Bovendien wekte Reerink de indruk dat hij ieder moment naar Amerika kon afreizen. Een en ander leidde tot een brief van de GZO-medewerkers aan het F.B., waarin zij stelden zich niet langer door Reerink vertegenwoordigd te voelen en waarin zij aandigen het gevraagde ontwikkelingsplan zelf te voltooien vóór december 1978. Tenslotte drong de groep aan op afronding en rapportage van de besprekingen met Norman Bell.

Vermeldenswaard is hier dat een -schriftelijke- rapportage van Bell er nooit is gekomen en dat het F.B. er ook kennelijk niet de minste moeite voor heeft gedaan.

Een mogelijke verklaring hiervoor zou kunnen zijn, dat dit advies niet onverdeeld gunstig t.a.v. Reerink zou uitvallen, en daarom het F.B. niet erg goed zou uitkomen. Het F.B. was immers van plan om Reerink de hand boven het hoofd te blijven houden. Dit blijkt maar al te duidelijk uit het antwoord van het F.B. aan de kap. groep GZO, waarin het F.B. ernstig in de fout springt en de GZO-medewerkers op we-haast onbeschofte wijze de les leest.

Ten eerste stelde het F.B. dat ze Reerink nog steeds als voorzitter beschouwde -hetgeen niet alleen was tegen de wens van Reerink en de kap. groep zelf, maar ook nog inging tegen het door het F.B. zelf aangegeven principe van strijdigheid van functies- en ten tweede deelde het F.B. botweg mede dat ze een konsept struktuurrapport hadden ontvangen van Reerink, waarmee ze zich in hoge mate kon verenigen en daarom geen behoefte meer had aan het -n.b. door henzelf gevraagde- ontwikkelingsrapport van de kap. groep. We zullen verderop zien, dat deze weinig objektieve houding van het F.B., voornamelijk berustend op een aantal onderonsjes met de persoon Reerink, tot nog grotere blunders zal gaan leiden. Zo deed het F.B. bijvoorbeeld aan Reerink het voorstel om toch maar alsjeblieft in Maas-

tricht te blijven. In ruil daarvoor zou het F.B. Reerink de noodzakelijke struktuur en vrijheid garanderen ten behoeve van een optimaal funktioneren, hetgeen o.a. zou inhouden: opheffing van de bestaande kap. groep en de vrijheid van Reerink om 2 nieuwe medewerkers naar zijn eigen keuze aan te trekken. Alsof het F.B. in deze de bevoegdheid heeft iets te garanderen!

Het plotselinge enthousiasme voor het konsept-struktuur-rapport was daarom ook des te onverklaarbaarder. Aangezien dit stuk niets anders bleek te zijn dan de oude, nooit als struktuur-rapport geaksepteerde nota, waarvan het F.B. dus al zeer geruime tijd kennis kon hebben, maar desondanks om een nieuw ontwikkelingsplan vroeg. Opnieuw een aanwijzing voor de stelling dat het F.B. meer bekommerd was om het persoonlijke wel en wee van een persoon dan om het algemene belang van de fakulteit.

Het valt te prijzen dat kort daarna, mede door druk van buitenaf, het F.B. van zijn dwaling terugkeerde en de kap. groep GZO liet weten dat Reerink niet langer met het voorzitterschap van zijn groep zou zijn belast en dat alsnog werd uitgezien naar het ontwikkelingsplan. De betrekkelijkheid van deze koersverandering zou echter snel daarna duidelijk worden.

Intussen, het is nu eind oktober geworden en de koördinerende werkzaamheden van Reerink in het Weverziekenhuis zijn afgelopen, diende Reerink een schriftelijke ontslag-aanvraag in. Het verhaal wordt misschien eentonig, maar opnieuw houdt het F.B. deze aanvraag aan. In een aantal persoonlijke gesprekken tussen het F.B. en Reerink worden nu een aantal zaken gedaan en afspraken gemaakt, die verder aan niemand bekend werden gemaakt en die later in een vertrouwelijk schrijven aan Reerink werden bevestigd. Het bestuur getroostte zich geen moeite om de kap. groep GZO hierover in te lichten, noch had de F.R. in deze een beslissende stem, zodat op andere wijze de inhoud van de vertrouwelijke on-

deronsjes aan de direkt betrokkenen ter ore kwam.

Wat was nl. het geval:

op 20 november vertrok Reerink met 4 maanden studieverlof naar Amerika. Op 18 december (let op de data) deelde het F.B. aan Reerink schriftelijk mede dat ze akkoord ging met het studieverlof, maar verbond daar een aantal voorwaarden aan.

Ten eerste: Reerink zou ten behoeve van F.B. en F.R. in een nota een verdere onderbouwing geven aan de gezondheidszorgtaak van de mediese fakulteit. Een signifikant detail is, dat de F.R. hierom helemaal niet had gevraagd.

Ten tweede zou Reerink voorstellen voorbereiden voor de opzet en organisatie van gezondheidszorgprojecten.

Ten derde werd aan Reerink opgedragen onderbouwing en invulling te geven aan de medies technische aspecten van de akademisering.

Ten vierde verwachtte het F.B. voorstellen voor de ontwikkeling van de kwaliteitsbevordering in de gez. zorg.

Tenslotte droeg het F.B. Reerink uitdrukkelijk op om het konsept-struktuurrapport om te zetten in een struktuurrapport. De volgende passage uit dit schrijven is tekenend voor de wijze waarop het ontwikkelingsrapport van de kap. groep al bij voorbaat in de prullemand werd gegooid (het gaat over de rol van het konsept-struktuurrapport van Reerink):

"...met jou (Reerink) heeft besproken en waarover in grote lijnen overeenstemming bestond verder uit te werken en om te zetten in een struktuurrapport op basis waarvan besluitvorming in bestuur en raad kan plaats vinden".

Als klap op de vuurpijl nam het F.B. nog een aantal verplichtingen op zich waarvan de meest spektakulaire knieval is: "Het F.B. zal jou als een van de belangrijkste kandidaten beschouwen voor het in het kroondocentenplan genoemde ordinariaat in het Gezondheidszorgonderzoek".

Al deze toezeggingen en afspraken deed het F.B. op 18 december 1978. De volgende dag, 19 decem-

ber dus, mochten de leden van de kap. groep GZO hun inmiddels klaargekomen en ingediende ontwikkelingsplan komen toelichten bij het F.B.

De GZO-medewerkers hadden geen kennis van de dag ervoor gesmede overeenkomst met Reerink en werden ook niet op de hoogte gebracht tijdens de vergadering: de kaarten waren reeds geschud. De vergadering moet een wel bijna surrealistisch verloop hebben gehad: het F.B. had het gesprek niet voorbereid en het ontwikkelingsplan nauwelijks gezien (Eén lid van het F.B. -ik wil de naam niet noemen omdat het in feite het gehele F.B. verantwoordelijk is- liet zich in het openbaar ontvallen dat hij het ontwikkelingsplan niet had gelezen en ook niet van plan was dat te doen).

Elk der bestuursleden maakte uit de losse pols een aantal opmerkingen. Brutaalweg staat in de notulen dat: "het F.B. een besluit zal moeten nemen over de status van de groep". Het is wellicht overbodig te vermelden dat het F.B. in deze belangrijke zaken geheel en al de bevoegdheden mist om besluiten te nemen. Bovendien doet het voornemen van het F.B. om de kap. groep GZO op te heffen ook daarom zo vreemd aan, aangezien in het fakultaire ontwikkelingsplan deze groep een van de weinige niet-klinische groepen is, waarbinnen op korte termijn een duidelijke groei is voorzien nl. met 2 man.

De onzorgvuldigheid en eenzijdigheid van het gevoerde beleid noopte het F.B. er opnieuw toe om aan de kap. groep GZO ekskuses aan te bieden en de groep uit te nodigen voor een nieuwe bespreking. Echter: de op persoonlijke belangen berustende koers van het F.B. werd voortgezet: Reerink moest in staat worden gesteld om op het ordinariaatsniveau zijn visie van GZO met de nodige graden van vrijheid te beoefenen. daartoe zou de kap. groep GZO moeten worden opgeheven omdat een samenwerking tussen kap. groep en Reerink ondenkbaar was geworden. De leden van de kap. groep zouden elders onderdak moeten vinden, zodat de discussie over de instelling van een nieuw op te richten kap. groep epidemiologie nieuw leven zou moeten worden ingeblazen.

De situatie werd werkelijk groter toen het F.B. bovendien nog meedeelde aan de kap. groep dat moest worden gewerkt aan de oplossing van de problematiek op basis van de beoordeling van de individuele takenpakketten van Bart Sikkens en Pim van Arkel. Het individuele takenpakket van Reerink was hierbij in het geheel niet ter discussie; immers het F.B. hield Reerink nagenoeg zonder kondities de hand boven het hoofd. Het was dan ook geheel begrijpelijk dat Sikkens en Van Arkel weigerden om op deze bruskering in te gaan.

In plaats hiervan stelde de kap. groep dat zij er niets voor voelde om op voorhand de identiteit als kap. groep GZO in te leveren en dat ze van mening was dat de discussie plaats diende te vinden op inhoudelijk nivo en dat persoonlijke voorkeuren pas bij de uitvoering naar voren mochten komen. De groep stelde verder dat het ontwikkelingsplan van de kap. groep GZO nu de bekende fakultaire kanalen moest doorlopen en dat het door Reerink geschreven rapport niet de kwalifikatie struktuurrapport mocht dragen, omdat het niet was erkend door de betreffende struktuurkommissie.

In arren moede besluit het F.B. (we zijn nu meer in de tegenwoordige tijd gekomen) om de beider nota's nu maar aan de advieskommissie voor te leggen. Hoewel het F.B. beweert zich over de relatieve waarde van de beide rapporten nog geen oordeel te hebben gevormd, heeft ze in de aanbiedingsbrief wel alvast de oplossing van de problemen aangegeven: GZO zal als kap. groep moeten worden opgeheven en als projekt verder moeten functioneren. De huidige medewerkers van GZO zullen bij een op te richten kap. groep Epidemiologie moeten worden ondergebracht. De "oplossing" is optimaal te noemen, wanneer we ervan uitgaan dat nog steeds de persoonlijke belangen van Reerink de prioriteit hebben.

De lezer zal zich nl. nog herinneren dat de aanvankelijke motivatie voor het opstellen van een ontwikkelingsplan door de groep GZO uitsluitend was bedoeld als motivering voor een extra-formatie uitbreiding van 2 man. Er zou zelfs gesteld kunnen worden dat met de toekenning van 2 formatieplaatsen in het fakultaire ontwikkelingsplan aan de kap. groep GZO dit aanvankelijke probleem al was opgelost. Wat dan overblijft is: de slechte verhouding tussen de groep en zijn ex-voorzitter. In dit licht bezien komt de voorgestelde "oplossing" van het F.B. wel extra vreemd over.

Terug nu naar de adviezen van de advieskommissie.

Eerst de R.C.. Allereerst beweert deze dat de niet bereid is om inhoudelijk in te gaan op een vergelijking tussen de twee rapporten, omdat ze geen van beide de status van struktuurrapport bezitten. Op basis waarvan de R.C. dan toch komt met een aantal adviezen is geheel onduidelijk en tenminste ongemotiveerd. De R.C. stelt namelijk dat er op dit moment onvoldoende argumenten bestaan om over te gaan tot de instelling van een kap. groep GZO (!?) en bepleit de ontwikkeling van een dp. Gezondheidszorgonderzoek. Reerink zou hiervan projektleider kunnen worden op het nivo van een persoonsgebonden ordinariaat. Conclusie: een slecht en ongemotiveerd advies dat nauwelijks 1½ bladzijde aan deze problematiek wijdt, opgesteld door een aantal mensen, die ofwel volkomen ondeskundig, dan wel gedesinteresseerd zijn op het terrein van de GZO-problematiek. Een advies bovendien, dat het F.B. goed zal uitkomen, omdat het harmonieert met het krakemikkig onderbouwde standpunt van het F.B.

Vervolgens de O.C.. Allereerst een procedureel pikant tintje. Hoewel de O.C. om een beter inzicht te krijgen in de historische gang van zaken rondom de totstandkoming van de beide rapporten aan haar voorzitter -Vic Bonke- om het hem ter be-

schikking staande dossier vroeg, werd dit geweigerd, met de mededeling dat dit niet relevant was. Wie de achtergronden inmiddels kent, weet dat deze schoolmeester-houding onterecht is, zodat ze alleen maar vermoedens oproept over de motieven van zijn handelswijze.

Hoewel het uiteindelijke advies, mede weer door toedoen van Vic Bonke als O.C. voorzitter, in aanzienlijk minder scherpe be-woordingen is gesteld dan het aanvankelijke konsept wordt het F.B.-beleid toch veroordeeld.

De O.C. konstateert dat in beide rapporten geen sprake is van een andere realisering binnen de mediese fakulteit dan een kap. groep GZ0 en vraagt zich dan ook af welke de motieven zijn voor opheffing van de groep, hetgeen door het F.B. bepleit wordt. Over de inhoudelijke verschillen in visie op het terrein van het GZ0 beveelt de o.c. een meer diepgaande inhoudelijke discussie aan binnen de gehele fakulteit.

Het advies gaat vrijwel rechtstreeks in tegen dat van de R.C.. Het inhoudelijk wél bestuderen van de nota's kan dus tot geheel andere konklusies leiden. Tenslotte de G.C.

Helaas was de mening van de G.C. als geheel nog niet bekend bij het schrijven van dit artikel. Op basis echter van een aantal prae-adviezen kan wel gesteld worden dat de "opheffingsgedachte" binnen de G.C. sterk leeft. Kortom: op korte termijn zal het F.B. worden gekonfronteerd met uiteenlopende adviezen. Deze adviezen zullen niet zozeer op het inhoudelijke vlak aanbevelen welke visie voor de mediese fakulteit het best hanteerbaar is, doch zullen meer praktisch van aard zijn: moet de kap. groep ja of neen worden opgeheven?

In het bovenstaande artikel is hopelijk duidelijk aangegeven dat:

- de vraag m.b.t. wel of geen opheffing door het f.b. is gesteld, niet zozeer op vak-inhoudelijke gronden, maar op meer persoonlijke overwegingen;
- het F.B. een onjuist beleid heeft gevoerd, niet primair geleid door fakultaire belangen, terwijl dit beleid getardeerd werd door aanwijsbare fouten en overtreding van de eigen bevoegdheden;
- de F.R. onvoldoende in de discussie is betrokken door het F.B., dat teveel op eigen gezag uitvoerde. Anderzijds kan de F.R. zeer zeker ook een grote mate van laksheid worden verweten, aangezien elke fakultaire medewerker zonder problemen over voldoende informatie kan beschikken om tot een rekonstruktie van de gebeurtenissen te komen en daardoor zijn standpunten kan bepalen;
- in de kontroverse tussen de kap. groep GZ0 en zijn ex-voorzitter Reerink in ieder geval gesteld kan worden dat procedureel de kap. groep als geheel geen verwijten zijn te maken, terwijl van Reerink hetzelfde niet gezegd kan worden. Daarnaast kan een grote mate van inproductiviteit en het zich niet houden aan gemaakte afspraken aan Reerink niet ontzegd worden. Zijn spaarzaam afgeleverde produkten zijn van wisselend gehalte en bruikbaarheid.

Nog in het bijzonder valt over dit laatste punt een verdere precisering te doen.

De door het F.B. in zijn brief van 18 december bedongen voorwaarden betreffende het 4 maanden durende studieverlof van Reerink -dit verlof is inmiddels, na een verlenging verstreken- zijn tot nu toe nog niet ingelost. Van de 5 bepalingen is alleen het "struktuurrapport GZ0" ontvangen; de rest is er gewoon nog niet. Het zal duidelijk zijn dat,

indien op zeer korte termijn de beloften en afspraken moeten worden nagekomen, het F.B. noodgedwongen een andere koers zal moeten gaan varen.

Veel te laat, maar misschien nog net op tijd om tot een meer objectieve standpuntbepaling te geraken.

Ton Schmidt.

ONDERWIJS CONFERENTIE

1 t/m 4 mei 1979

MAASTRICHT

(MIS)VORMING

over: de doelstellingen van de
(basis)artsopleiding in relatie
tot de rol van de arts in de
huidige en toekomstige
samenleving

voor: studenten van alle nederlandse medische fakulteiten

hoger onderwijs als twee traps raket ofwel: een glimp v.d. papierberg over de twee-fasen structuur die pais wil invoeren

TWEE TRAPS RAKET.

Het huidige universitaire onderwijs -want daar gaat het louter over, het H.B.O. blijft ondanks alle discussies over eenheid van stelsel vrijwel buiten beschouwing - het huidige universitaire onderwijs wordt gekenmerkt door een tamelijk ondoorzichtige cursusduur en een zeer variërende studieduur.

Met de zgn. *herprogrammering* heeft staatssecretaris Klein indertijd geprobeerd alle studierichtingen op één noemer te krijgen: alle studierichtingen zouden eerst vier, later vijf jaar moeten gaan duren.

Alle vakgroepen schreven nieuwe onderwijsprogramma's. Toen Pais kwam, begon hij met het opbergen van die moeizaam verkregen resultaten.

Fris van de lever stelde Pais z'n twee fasen structuur voor.

Wat houdt die fasen structuur in? Elke studierichting zou in principe 4 jaar moeten duren: 1 jaar propedeuse, 3 jaar tot en met het doctoraal examen. Daarna zou, voor een geselecteerde minderheid een tweede fase van 2 jaar volgen waarin men zich specialiseren kan als onderzoeker of leraar in de gekozen richting.

DRS.: 4 JAAR; DR. + 2 JAAR.

Zo simpel is dat. Het doctoraal programma dient zeer drastisch gekort te worden. De meeste programma's zijn nu afgestemd op zes à zeven jaar, inclusief propadeuse. De gemiddelde feitelijke studieduur ligt daar nog een aantal jaren boven. Over de duur van promoties en over de aantallen ervan bestaan schaarse en weinig recente gegevens:

In de serie 'Hoger Onderwijs' wordt deze keer aandacht geschonken aan het Voorontwerp van Wet "Twee fasenstructuur Wetenschappelijk Onderwijs".

Dit wetsontwerp ligt nu voor bij de instellingen voor W.O. ter becommentariëring. In deze bijdrage van Hans Adriaanse worden enkele hoofdzaken toegelicht aan de hand van plannen m.b.t. de studierichting Sociale Gezondheidskunde. Hierbij dient bedacht te worden dat de gedachten hieromtrent slechts mogelijke uitwerkingen zijn, die de auteur persoonlijk mogelijk acht. Binnen de pas functionerende curriculum ontwikkelingsgroepen die het Ontwikkelingsplan Sociale Gezondheidskunde gaan uitwerken, staan alle alternatieven nog ter discussie.

globaal kan gezegd worden dat kortdurende promoties zeer weinig voorkomen, en dat überhaupt promoveren eerder uitzondering is dan regel. Tot op heden wordt promoveren niet als een wetenschappelijke studie gezien (vergelijk een 'meesterproeve' van een timmermansgezel: hij maakt onder leiding van de meester een fraaie kast). Pais stelt voor een selectie toe te passen op de instroom in de tweede fase: ruim de helft zou dienen af te vallen. Ter geruststelling: de geneeskundige studies blijven een uitzonderlijke behandeling genieten. Pais acht hier een zo groot mogelijk doorstroming gewenst.

ARGUMENTEN VOÛR DE TWEE-FASEN STRUKTUUR.

"Hoger Onderwijs voor velen: wetenschappelijk onderwijs voor weinigen", zo zou men zonder boosaardige interpretatie, de achterliggende gedachte bij de voorstellen voor een twee-fasen structuur kunnen omschrijven. Immers, het ligt in de bedoeling de groei van onderwijs vragende studenten in te perken. Bij een stijging tot 1984 met + 10% gerekend over de instroom aan eerstejaars wordt een uiteindelijke verkleining van het totale aantal studenten met 20% (in 1990) beoogd. Het gaat hier nog steeds om de gedachte van Posthumus, dat het W.O. niet door kan groeien; het W.O. zou een steeds onredelijker deel uit de nationale koek happen! Het goedkoper H.B.O. zal voor een belangrijk deel de toestroom moeten gaan opvangen.

1984: NULLIJN.

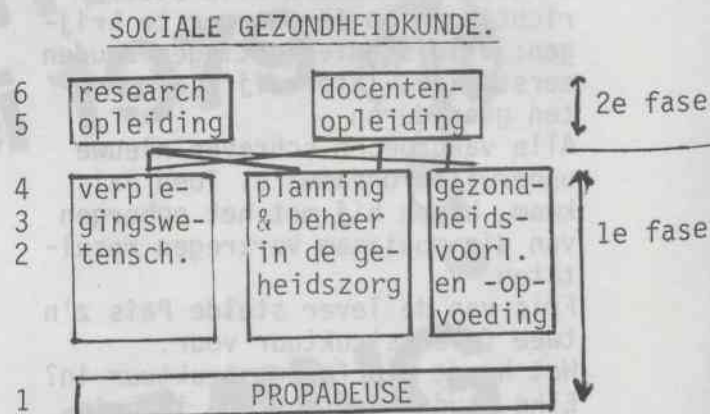
Het is onmiskenbaar dat de groei van het W.O., zoals die zich heeft voorgedaan in de economisch voorspoedige zestiger jaren niet ongebreideld kan doorgaan, nu we de 80-er jaren binnenkoersen op geleide van een zuinig Bestek '81. Volgens de nu voorgestelde planning koersen we op de nullijn wat betreft studenteninstroom af en bereiken we die in 1984 (heeft dat nu iets te maken "1984" of niet). Dit geldt echter het W.O. als geheel systeem. Als we de Maastrichtse positie bekijken, valt de prognose uiteraard geheel anders uit. Voor we daar naar gaan kijken nog een paar cijfers:

- * In 1984 zullen we 31.090 eerste jaars mogen begroeten (in 1990 31.090 anderen);
- * de twee-fasen structuur levert 10 à 14% besparing op w.p. op;
- * de twee-fasen structuur levert 35 à 40% besparing op n.w.p. op;
- * het rendement, het feitelijk aantal sukselvolle afstudeerders wordt 10% hoger;
- * het onderzoek gaat 1.000 w.p. manjaren terug (blijft over: bijna 7.000 w.p. manjaar);
- * het aantal studenten dat tegelijk verblijft in het W.O. zal 112.000 zijn (en blijven).

SOCIALE GEZONDHEIDSKUNDE LOOPT VOORUIT OP TWEE-FASEN STRUKTUUR.

Als je al die beperkingen overziet vraag je je af waar ze het van doen, die uitbreidingen in Maastricht: het recept daarvoor is "REALLOCATIE". Dit is een begrip waarmee in deze kontekst bedoeld wil zijn: ergens weghalen en elders poten (vergelijk de spreiding van de Rijksdiensten). Hoewel tot op heden dergelijke universitaire transplantaties nog niet zijn verricht, is het beleid van Pais daarop wel gericht. Vooralsnog zoekt de minister het meer in het honoreren van enkele nieuwe plannen. De plannen van Sociale Gezondheidskunde zijn er een voorbeeld van.

De structuur ziet er als volgt uit:

De RL zal wellicht de primeur hebben van de in 4 jaar gevormde doctorandus. Ook voor andere nieuwe studierichtingen, zoals de toegepaste onderwijskunde, die ontwikkeld wordt aan de T.H.-Twente koos men vooruitlopend op de wetelijke bevestiging ervan, voor de twee-fasen structuur. Deze studierichting zal pas in 1981 starten.

De komende maanden zal de Tweede Kamer bepalen in hoeverre de plannen zoals neergelegd in de nota "Hoger Onderwijs voor Velen" in uitvoering zullen worden genomen. We zullen er nog heel wat over moeten praten voor we in 1990 de 6.000ste student een exemplaar van de DSM-brochure Synthese kunnen overhandigen. Ik wens ons allen sterkte.

Hans Adriaanse.

1984 ????

Binnen deze instelling is 1984 'n magisch jaartal: Zal de RL dit jaar nog wel halen?

Het is echter ook de titel van 'n bekend boek van Orwell; hij beschrijft daarin een maatschappij waarin het privéleven van mensen volledig beheerst wordt door "Big Brother", elke stap wordt geregistreerd, elke handeling genoteerd, alles is gereguleerd en geadministreerd.

In die maatschappij voert het wantrouwen tussen de mensen hoogtij; elke relatie wordt verziekt door achterdocht en onoprechtheid.

Al met al een weinig aanlokkelijk vooruitzicht, en 1984 komt steeds dichterbij, niet alleen in jaren, maar steeds vaker konstater je dat onze samenleving gevaarlijk op weg is te verworden als de maatschappij (een "samenleving" kun je dat niet meer noemen) van "1984": databanken, persoonsregisters, gesloten t.v. systemen, verdekt opgestelde foto-apparaatuur enz.

Het wordt de laatste tijd meer en meer normaal gevonden dat personeel van bedrijven en instellingen met legitimatiebewijzen op hun buik rondlopen, compleet met pasfoto, handtekening, geboortedatum, registratienummer, of je al dan niet gehuwd bent (althans voor vrouwen).

Een aantal van deze gegevens grijpen rechtstreeks in op het privéleven van mensen.

Zonder voorbij te willen gaan aan het mogelijk nuttige effect dat het dragen van legitimatiebewijzen heeft, bespeur ik toch ook een aspect van wantrouwen en achterdocht in dit soort regelingen: je gaat er bij voorbaat van uit dat iemand je probeert te belazeren.

"Als je beweert Piet Jansen te heten, geloof ik dat niet zomaar; bewijs dat eerst maar eens even".

"Jij zegt dus dat jij hier werkt? Leg eerst de bewijzen maar eens op tafel".

Op deze manier wordt achterdocht en wantrouwen de norm voor intermenselijke relatie's i.p.v. vertrouwen en geloofwaardigheid.

Ondanks het risico van achtervolgingswaan te worden beticht, denk ik dat ook onze universiteit met deze registratieziekte is besmet. Zonder in te willen gaan op de achtergronden waarom pasjes nodig zouden zijn (opgedrongen door Z.A. i.v.m. de restauratieve voorzieningen), is het duidelijk dat door velen het pasjes-systeem kritiekloos is geaksepteerd.

Er is door een bepaalde groep nog wel een kritische brief geschreven aan de U-raad over dit onderwerp: schijnbaar vond deze het echter de moeite niet om erop te antwoorden.

Pasjes voor de giro e.d. zijn nog begrijpelijk, maar kunnen we bij kleinschalige intermenselijke kontakten van de ene persoon tot de andere, alsjeblieft niet zonder dat soort dingen.

Ook de samenstelling van het adresboekje van de RL roept bij mij weerstanden op; in plaats van dat P.Z. personeel en studenten te kennen geeft dat ze moeten doorgeven of ze in de gids willen, moet je nu melden of je bezwaar hebt dat je adres erin komt; de zaak wordt weer eens op zijn kop gezet.

Er is bij mijn weten geen enkele garantie over wat er met die adresboekjes gedaan wordt.

Zonder te willen suggereren dat iemand van de RL er iets mee te maken zou hebben gehad, werk je dat soort situaties als reclamebrieven van een bankinstelling (zoals onlangs is gebeurd) wel in de hand.

Haalt de RL 1984 nog wel, maar ook: staat ons in 1984 een "1984" te wachten?

Wie oren heeft om te horen, en ogen om te zien.....

Kees Ruissen.

verzet tegen kernenergie groeit

"Uit de tabel blijkt dat het ergst denkbare ongeval vele duizenden slachtoffers ten gevolge zou hebben met een kans van voorkomen van 1 keer in de 10 miljoen jaar per reaktor. Dit betekent dat tijdens het gehele kernsplijtingsenergie-tijdperk een dergelijk extreem ongeval zich hoogstwaarschijnlijk niet zal voordoen". (1977 uit Kerncentrales in Nederland, een uitgave van het Ministerie van Economische Zaken).

"De beschreven veiligheidsvoorschriften vormen een waarborg dat de kernenergiecentrale, zelfs indien zich de onwaarschijnlijkste storingen zouden voordoen, geen gevaar voor de omgeving kan opleveren door ontoelaatbare radio-actieve belasting van het milieu". (1976, uit een brochure van de samenwerkende producenten en bouwers van de snelle kweekreaktor in Kalkar).

Met de kerncentrale in het Amerikaanse Harrisburg is het behoorlijk misgegaan. Wat allerlei officiële deskundigen en hun politieke slippendragers van CDA en VVD-huize voor onmogelijk hielden, is dan toch gebeurd: een onvoorziene fout en een die wel degelijk had kunnen uitlopen op een explosie. Er zijn zonder die explosies al heel wat radio-actieve stoffen uit de centrale vrij gekomen en over een groot gebied verspreid. De gevolgen zullen waarschijnlijk pas over vele jaren bekend zijn als er nog meer mensen aan kanker sterven enz.

Niemand kan nu nog volhouden dat de mogelijkheid van zo'n kalamiteit niet bestaat. Al is men ook in Nederland al weer druk aan het sussen geslagen met kletspraatjes dat zoiets in onze kerncentrales van Borselle en Dodewaard echt niet kan gebeuren.

Het ziet er nu naar uit, dat de officiële instanties weer over de eerste schrik heen zijn en dat het gigantische industriële apparaat en de financiële belangen die met kernenergie gemoeid zijn verder hun gang kunnen gaan.

SUSSEN WERKT NIET MEER.

De ramp met de kerncentrale in Harrisburg heeft de anti-kernenergie beweging een stevige duw in de goede richting gegeven. Nederland kent sinds 1973 een anti-kernenergie beweging. Deze beweging is in haar 6-jarig bestaan zo belangrijk geworden dat deze niet meer uit het politieke proces weg te denken is. Zo heeft de beweging acties op gang gebracht om de Kalkar heffing van 3% op ieders elektriciteitsrekening te boycotten en werden massale en succesvolle demonstraties georganiseerd in Kalkar, Almelo en Borselle. Er werd met de beperkte middelen die aktievoerders nu eenmaal hebben tegeninformatie verstrekt om de eenzijdige lawine van informatie van elektriciteitsbedrijven en overheid door te prikken. Steeds meer mensen raakten er in de loop van de jaren van overtuigd dat kernenergie gevaarlijke konsekwenties met zich meebracht.

Na Harrisburg werkt sussen niet meer. De tijd is rijp om via een grote internationale campagne tegen kernenergie het roer definitief om te gooien. Het gaat daarbij in feite om de toekomst van onze mensheid.

INTERNATIONALE AKTIEDAG OP ZATERDAG 2 JUNI.

Een sterk punt van de anti-kernenergie beweging is dat deze zich internationaal begint te organiseren.

2 juni

In bijna alle landen van West-Europa is er sprake van een groeiende beweging tegen kern-energie, waarbij opvalt dat deze met name in Duitsland tot een massa beweging is uitgegroeid. Alle groepen zijn op 2 december in Basel bijeen geweest op een internationale aktiedag tegen de kernenergie. Daar werd het besluit genomen om op zaterdag 2 juni a.s. in heel de wereld een aktiedag te houden tegen kern-energie. De ramp in Harrisburg heeft weer eens aangetoond dat het nu echt nodig is om in verzet te komen.

Op zaterdag 2 juni zal er dus in de hele wereld gedemonstreerd worden onder de volgende leuzen:

- Moratorium (=bouw- en vergunningenstop) voor alle kernenergie projecten
- Stop de kernbewapening
- Tegen alle repressie en voor het handhaven en uitbreiden van democratische rechten
- Volledige openheid van alle informatie en beslissingen betreffende de energiepoltiek
- Onmiddellijke ontwikkeling en toepassing van energievormen die geen gevaar vormen voor het leefmilieu.

ZATERDAG 2 JUNI NAAR DOEL!

De Nederlandse anti-kernenergie beweging verenigd in het LEK¹⁾ doet uiteraard mee aan deze internationale aktiedag.

In Nederland wordt aan drie demonstraties deelgenomen. Voor het noorden van het land zal er gedemonstreerd worden in Gasselte tegen de dreigende opslag van radio-actief afval in de zoutkoepels.

Gelderland organiseert samen met de Duitse beweging een grote demonstratie in Kalkar tegen de bouw van de snelle kweekreaktor aldaar.

Een Zuid-Nederland organiseert samen met de Belgische groepen een demonstratie in het Belgische plaatsje DOEL, ten noorden van Antwerpen en vlak bij de Nederlandse grens.

In Doel is men een kerncentrale aan het bouwen. Onder het motto "Doelbewust stoppen" zal hopelijk massaal duidelijk gemaakt worden dat het afgelopen moet zijn met verdere toepassing van kernenergie.

Of we erin slagen om het machtige nukl air-industrieel-komplex "eronder te krijgen" hangt nu vooral van de bevolking zelf af. Het verzet zal massaal moeten zijn. Geen duizenden demonstranten, maar tienduizenden, ja zelfs honderdduizenden zijn nu nodig.

Iedereen die nog wat om het leven geeft, die zijn/haar kinderen nog een toekomst gunt, moet op 2 juni gewoon meedoen.

Vanuit Limburg zullen er op 2 juni bussen georganiseerd worden om demonstranten naar Doel te brengen. Studenten en medewerkers die mee willen doen, kunnen zich opgeven bij ondergetekende of bij het Limburgs Energie Komitee p/a Huub de Bode, Don Kiesjot Sittard, tel. 04490-15385.

Ik reken op ieders daadwerkelijke solidariteit!

Jan Muytjens.

- 1) LEK = Landelijk Energie Komitee. Dit is een samenwerkingsverband waaraan deelnemen: PPR, PSP, Nivon, Vereniging Milieu-defensie, plaatselijke energiekomitees, Aktie Strohalm, IKB en SP.

Een historisch overzicht over het ontstaan van LEK en anti-kernenergie beweging alsmede over de (politieke) ontwikkeling van deze beweging is te lezen in "Socialistisch Perspektief" nr. 3, uitgave van SVS, Postbus 700 in Amsterdam.

ter inzage bij de dienst voorlichting

- LSV
Jaarverslag 1979 van de Landelijke Specialisten Vereniging (LSV)
- Fourth Saudi Medical Conference
"The partnership of a new medical school in regional health care", is de titel van de voordracht die prof.dr. W. Brouwer heeft gehouden op 28 maart 1979 in het kader van Fourth Saudi Medical Conference, in Damman, Saudi-Arabië.
- Veiligheid
Vouwblad over veilig werken van het Veiligheidsinstituut Amsterdam. In dit vouwblad aandacht voor het onderwerp "Verkeersregels ook in het bedrijf".
- Elfde lustrum Katholieke Universiteit Nijmegen
"Bevrijding en christelijk geloof in Latijns-Amerika en in Nederland" is het thema van een congres dat zal worden gehouden op 10 en 11 mei 1979 te Nijmegen, ter gelegenheid van de viering van het 11e lustrum van de universiteit. Bij Voorlichting ligt de informatie ter inzage; ook inschrijvingskaarten verkrijgbaar.
- Van Calcar Veiligheidsprijs 1979
In 1979 wordt voor de vijfde maal de Van Calcar Veiligheidsprijs uitgelooft, groot f 10 000,--, voor degene die vóór 1 december 1979 de meest waardevolle bijdrage levert ter verhoging van de veiligheid van mens en/of goed in bedrijf en samenleving. Inzenders, die ook in groepsverband mogen inzenden, zijn vrij in keuze van onderwerp, mits dit valt binnen de gegeven doelstelling. In de behandeling van het onderwerp kan aandacht worden geschonken aan b.v. sociale, bedrijfstechnische, financieel-economische en/of organisatorische aspecten. De prijs wordt uitgelooft door de Van Calcar Assurantie Groep. De deelnemersvoorwaarden en alle andere gegevens liggen bij Voorlichting ter inzage.

publikaties, voordrachten. reizen en congressen

Capaciteitsgroep Farmacologie

- Door drs. T.L. Kho werd op 21 oktober 1978 een voordracht gehouden tijdens het Benelux Symposium te Rotterdam.
Titel: Comparative cardiovascular effects of dopamine and dobutamine in patients with myocardial infarction and low cardiac output.
- Een abstract van deze voordracht werd gepubliceerd in "Program and Abstracts Benelux Symposium "The place of Dopamine in Shock Therapy", Erasmus University Rotterdam, 21 oktober 1978.
- Door drs. J.W.M. Henquet werd een voordracht gehouden voor de Koninklijke Maatschappij ter Bevordering van de Geneeskunde, kring Maastricht, op 15 maart 1979.
Titel: Hypertensie; oorzaken en behandeling.
- Door drs. J.W.H. Henquet werd op 20 februari 1979 te Utrecht een voordracht gehouden voor het Nederlands Hypertensiegenootschap.
Titel: "Studies bij borderline hypertensie".

Het doel van deze actie is, allen die deelnemen aan het productie-proces,

aan te moedigen en te helpen, actief mede te denken over mogelijke verbeteringen op het gebied van energieverbruik.

art. 2 Definitie

In het verband van deze actie wordt onder „energie” verstaan het verbruik van:

- elektriciteit
- gas
- steenkool
- aardolieprodukten.

art. 3 Idee

Een voorstel voldoet aan de benaming „idee", wanneer het voldoet aan de omschrijving die uw eigen „reglement ideeënbus" hieraan geeft, of houdt in: een verbetering op het gebied van energieverbruik in een bedrijf, met dien verstande, dat de verbetering tot bezuiniging leidt en praktisch uitvoerbaar is.

art.4 Commissie

Een speciaal voor dat doel door het ministerie van Economische Zaken uit deskundigen gevormde commissie, zal de door de bedrijven opgestuurde ideeën beoordelen.

Elk bedrijf heeft slechts één „beste” idee.

art. 5 Beloning

Alle ideeën worden beloond door uw eigen bedrijf conform de daarvoor gestelde regels.

Uit de ideeën, die naar de landelijke commissie zijn gestuurd, zullen er 10 gekozen worden, die naar het oordeel van deze commissie het best aan de qualificatie „energie-besparend idee” voldoen.

Algemene informatie

Het door uw bedrijf aan de landelijke commissie opgestuurde idee moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a) Het moet op dit gebied het beste in uw bedrijf zijn.
- b) Het moet vergezeld gaan van de volgende gegevens:
  - 1) naam, telefoonnummer en adres van uw bedrijf
  - 2) idem van ideeënbuss-actie-contactpersoon
  - 3) naam van inzender
  - 4) besparing (berekend of geschat)-deze informatie is vertrouwelijk
  - 5) datum van invoering.
- c) Het idee dient voor *7 juli 1979* bij de landelijke commissie aanwezig te zijn.
- d) De uitslag wordt *voor 1 september 1979* gepubliceerd en aan de ideeënbuss-beheerder van uw bedrijf medegedeeld.
- e) Uitbetaling van de extra beloning van E.Z. gebeurt zo spoedig mogelijk daarna.
- f) De actie zal gesteund worden door propagandamateriaal, dat gratis ter beschikking wordt gesteld door E.Z.
- g) De actie zal tevens in de pers de nodige aandacht krijgen.
- h) De uitspraak van de landelijke commissie is bindend. Hierover wordt geen correspondentie gevoerd.

Zogezegd

B. Vriesema: „Wanneer niet op korte termijn maatregelen worden genomen om aan de stijgende energiebehoeften te voldoen, kán de soep in de toekomst niet eens meer heet worden gegeten.” (T.H.-Delft)

Inzendingen

De ideeënbus-actie "Verstandig met energie" heeft landelijk een grote weerklank gekregen. Daarom - maar ook omdat de oorspronkelijk genoemde termijnen (Zie Maffius van januari '79) toch al aan de krappe kant bleken te zijn - besloot het Ministerie van Economische Zaken de actie iets langer te laten duren. Dit betekent, dat uw idee tot 15 mei a.s. ingezonden kan worden bij de Dienst Voorlichting in het Elisabeth-huis aan de Abtstraat.

Een jury, bestaande uit verschillende geledingen binnen de RL, zal één idee uitkiezen, dat voor de landelijke prijsvraag wordt ingezonden. Voor de winnaar stelt de RL een exemplaar beschikbaar van "Synthese", het fraaie Limburg-boek, dat door DSM werd uitgegeven bij gelegenheid van het 75-jarig bestaan van dat bedrijf.

Op de inzendingen zijn de regelingen van toepassing, die het College van Bestuur met betrekking tot octrooi- en auteursrechten heeft vastgelegd.

De uitslag van de landelijke wedstrijd wordt voor 1 september 1979 bekend gemaakt.

De winnaar van het boek "Synthese" ontvangt begin juli bericht. Wees er snel bij, het is kort dag. Succes!

M.S.

Regeling vertaalwerk

Tot nu toe ontbrak in de universiteit een duidelijke regeling voor het laten verrichten van vertaalwerk.

Na overleg met een aantal betrokkenen uit de universiteit en de Faculteit der Geneeskunde is daarover thans het volgende afgesproken.

Voor eenvoudige briefjes e.d. zal ieder zelf een oplossing kunnen zoeken. Wanneer iemands Engels, Frans of Duits te kort schiet zal hij altijd wel een collega in zijn omgeving hebben die te hulp kan komen.

Voor alle gevallen, waarin men zelf niet tot een oplossing kan komen, zeker als het meer omvangrijk of gecompliceerd vertaalwerk betreft, kan men zich wenden tot de afdeling Inkoop van de Dienst Civiele Zaken (H. tst. 155).

In goed overleg wordt dan bezien, of de gevraagde service intern verleend kan worden, of dat men op externe vertalers of vertaalbureau's moet terugvallen. Het antwoord op die vraag hangt af van de omvang, de complexiteit en de te stellen kwaliteitseisen.

De afdeling Inkoop van CZ zal een net van externe vertaaldeskundigen opbouwen.

Het is van belang, dat ieder voortaan aan deze regeling de hand houdt. Bij 'wild' vertaalwerk -waartoe buiten Inkoop om opdracht werd verleend- kunnen problemen rijzen ten aanzien van de betaling van de nota!

De ervaring wijst uit, dat het scheppen van voorzieningen nogal eens vraag-verhogend werkt. Wie tot nu toe zijn stukken, artikelen of dergelijke rechtstreeks in de vreemde taal schreef of ze zelf vertaalde wordt verzocht, dat te blijven doen. Vertaalwerk op goed niveau is immers nogal kostbaar !

Studentenwelzijns- en -vormingswerk

In zijn vergadering van 26 april heeft de U Raad de nota 'Studentenwelzijns-
-vormingswerk' besproken. Dit artikelje werd enkele dagen voor deze
bespreking geschreven. Het kan daarom alleen maar de inhoud van de nota
weergeven, zonder dat kan worden ingegaan op de modificaties die de U Raad
mogelijkerwijs zal hebben aangebracht op het ogenblik, dat dit nummer van
de Maffius verschijnt.

Uitgangspunten

Tot nu toe is men er bij de RL vanuit gegaan, dat voorzieningen van studenten bij voorkeur geen exclusief karakter mogen hebben. Studenten moeten zoveel mogelijk gebruik maken van de bestaande voorzieningen. Als deze ontbreken of tekort schieten zal vanuit de RL eerst gestreefd worden naar voorzieningen ten behoeve van alle jongeren. Is dat niet haalbaar, dan kan gedacht worden aan voorzieningen voor studerende(n). Pas als ook deze niet te realiseren zijn komt het opzetten van specifieke universitaire voorzieningen in aanmerking.

Bij studentenvoorzieningen moet niet de gedachte voorop staan, dat Maastricht alle voorzieningen moet hebben die in andere universiteitssteden ook voorhanden zijn. Voorzieningen moeten worden afgestemd op gebleken behoeften.

Tenslotte moeten voorzieningen voor studenten uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van de student.

Welzijn en vorming

De begrippen welzijn en vorming zijn niet makkelijk door waterdichte schotten te scheiden. Men zou kunnen stellen, dat vorming betrekking heeft op activiteiten die aan de studenten als groep, gezamenlijk worden aangeboden, terwijl het bij welzijn meer gaat om activiteiten waarbij de individuele problematiek van de student aan de orde kan worden gesteld.

Vorming

Met vorming wordt in deze nota o.m. bedoeld "het bevorderen van het inzicht in de samenhang der wetenschappen en de bevordering van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef" (art. 2.2 Wet W.O.). Tevens wordt gedacht aan algemene en culturele vorming. Voor deze laatste is niet de universiteit de eerst verantwoordelijke, maar de plaatselijke overheid. Studenten kunnen niet meer rechten doen gelden op sociaal-culturele voorzieningen dan anderen.

Vorming in de zin van de aangehaalde passage uit de Wet W.O. is wél een directe taak van de instelling. De vorm die daarvoor doorgaans wordt gekozen is het verzorgen van lezingencycli, tentoonstellingen e.d. in het kader van het Studium Generale. Onlangs is een medewerker in dienst getreden die het Studium Generale van de RL zal gaan opzetten.

Welzijn

Sinds de zestiger jaren zijn bij de instellingen van wetenschappelijk onderwijs diensten in het leven geroepen en functionarissen aangesteld met als taak, het adviseren van de student bij zijn specifieke problematiek op het gebied van zijn lichamelijk en geestelijk welzijn.

Hierbij wordt gedacht aan het studentendecanaat, studentengezondheidszorg (medisch en psycho-sociaal), studiebegeleiding en studentenpastoraat.

Wanneer het welzijnsbeleid aan de RL verder uitgebouwd gaat worden, zal allereerst nagegaan moeten worden of er algemene maatschappelijke voorzieningen zijn die op de onderscheiden gebieden hulp aan de studenten kunnen bieden.

Studentendecanaat

De studentendecaan is raadsman voor individuele studenten en tevens adviseur voor universitaire organen. Hij houdt zich bezig met problemen rond militaire dienst. Studiefinanciering, studie in de meest brede zin en sociale relaties waaronder begrepen samenlevings- en huwelijksproblematiek, seksuele problemen, problemen rond eenzaamheid, suïcide, ziekte, levensbeschouwing, drugs, etc.

De studentendecaan is een vertrouwensfiguur tot wie de studenten zich kunnen wenden als zaken in hun eigen milieu niet meer op te lossen of te bespreken zijn.

Een aantal van deze zaken wordt in Maastricht afgedekt vanuit de Dienst Personele Zaken en Studentenbelangen en door het mentoren-systeem. Toch lijken hier ook gaten te vallen, doordat in een aantal van de genoemde functies niet is voorzien.

Het College van Bestuur zal daarom onderzoeken of een taakomschrijving van een in te richten studentendecanaat is op te stellen.

Studentengezondheidszorg

Op dit vlak is er aan de universiteit een verschuiving opgetreden van aandacht van het lichamelijk welzijn van de student naar zorg voor zijn psychosomatische en psychosociale problematiek. Op grond van onderzoek is vastgesteld dat in Nederland 10 tot 20% van de studenten aan deze vorm van hulp behoefte blijkt te hebben.

Ook op dit vlak geldt, dat in de eerste plaats een beroep gedaan moet worden op de algemene gezondheidszorgvoorzieningen. De universiteit speelt hier een verwijzende rol. Sinds enige tijd is de universitaire gezondheidszorg ten behoeve van de leden van de universitaire gemeenschap (medewerkers en studenten) ondergebracht bij de 'Bedrijfsgezondheidskundige Dienst te Zuid-Limburg'. Voor (gratis) hulp bij psychosomatische en psychosociale problemen kunnen studenten zich wenden tot de Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Maastricht.

Studiebegeleiding

Het is de verantwoordelijkheid van de faculteit(en), aandacht te hebben voor de welzijnsaspecten in het onderwijs. Het gaat daarbij om de wijze waarop de student in het onderwijs functioneert. De doorzichtigheid van de programma-opbouw van de faculteit, de inzichtelijkheid van de beoordelingscriteria, de mogelijkheid het programma aan te passen aan de individuele omstandigheden, dit alles behoort tot de welzijnsaspecten van het onderwijs.

De medische faculteit heeft aan haar verantwoordelijkheid hiervoor inhoud gegeven door uitdrukkelijk te stellen, dat alle medewerkers aandacht behoren te hebben voor mogelijke neven-effecten in het onderwijs. Er wordt vanuit gegaan, dat zij bereid zijn studenten ook buiten het onderwijs te begeleiden. Dit uitgangspunt is o.m. ook gerealiseerd in

het mentorensysteem.

De medische faculteit zal tijdig moeten signaleren of op dit gebied nog behoefte aan andere voorzieningen bestaat.

Studentenpastoraat

Onder Studentenpastoraat wordt verstaan de geestelijke begeleiding, zoals die wordt gegeven door katholieke en protestante pastores, door rabbijnen en door humanistische raadslieden. De pastores nemen doorgaans deel aan het studenten-welzijnswerk en werken daartoe samen met andere functionarissen die zich op dit gebied bewegen. Ze zijn echter niet in dienst van de universiteiten, maar worden aangesteld door het kerkgenootschap of de levensbeschouwing die ze representeren.

Het gaat in het studentenpastoraat om tot de wetenschappelijke of beroepsopleiding behorende bezinning op normen en waarden, kritische reflectie op de eigen situatie en op de mogelijkheden om die te beïnvloeden. Niet het beantwoorden van kerkelijke vragen hoeft daarbij voorop te staan. Het gaat om de begeleiding van studenten met problemen die samenhangen met religieuze of levensbeschouwelijke vragen, maar die ook van meer algemene aard kunnen zijn.

De instellingen van wetenschappelijk onderzoek plegen aan het studentenpastoraat middelen ter beschikking te stellen zoals ruimten, administratieve bijstand e.d. Ook kunnen bij activiteiten personele kosten worden doorberekend. Liturgische activiteiten echter komen voor rekening van het kerkgenootschap.

Slot

Aan het einde van de nota Studentenwelzijns- en -vormingswerk wordt nog een aantal vraagstukken van organisatorische en van financiële aard aangebracht.

Het College van Bestuur, dat deze nota ten behoeve van de U Raad heeft opgesteld, spreekt tenslotte de hoop uit, dat het mogelijk zal zijn in goed overleg met de U Raad uitwerking te geven aan het in deze nota uitgestippelde beleid.

J.O.

maastricht.

Joop Collon, penningmeester

screeningstoetsen, of hoe de fakulteit in het casino gokt.

Al een hele tijd is er weinig te bemerken van een discussie over onze summatieve evaluatie, de screeningstoetsen.

Hieruit zou men kunnen besluiten dat dit een van de zaken is waarmee het wél snor zit. Zelf heb ik het gevoel dat niets minder waar is. De geluiden die elke drie maanden na afloop van deze toets in het Valkenburgs casino te beluisteren zijn, worden vaak gekenmerkt door de berusting die eruit spreekt. Het lijkt alsof de studenten de screeningstoets ervaren als een van buitenaf opgelegde, hun nogal wezensvreemde gebeurtenis, waar je weinig aan kunt veranderen en die je dus maar over je moet laten komen.

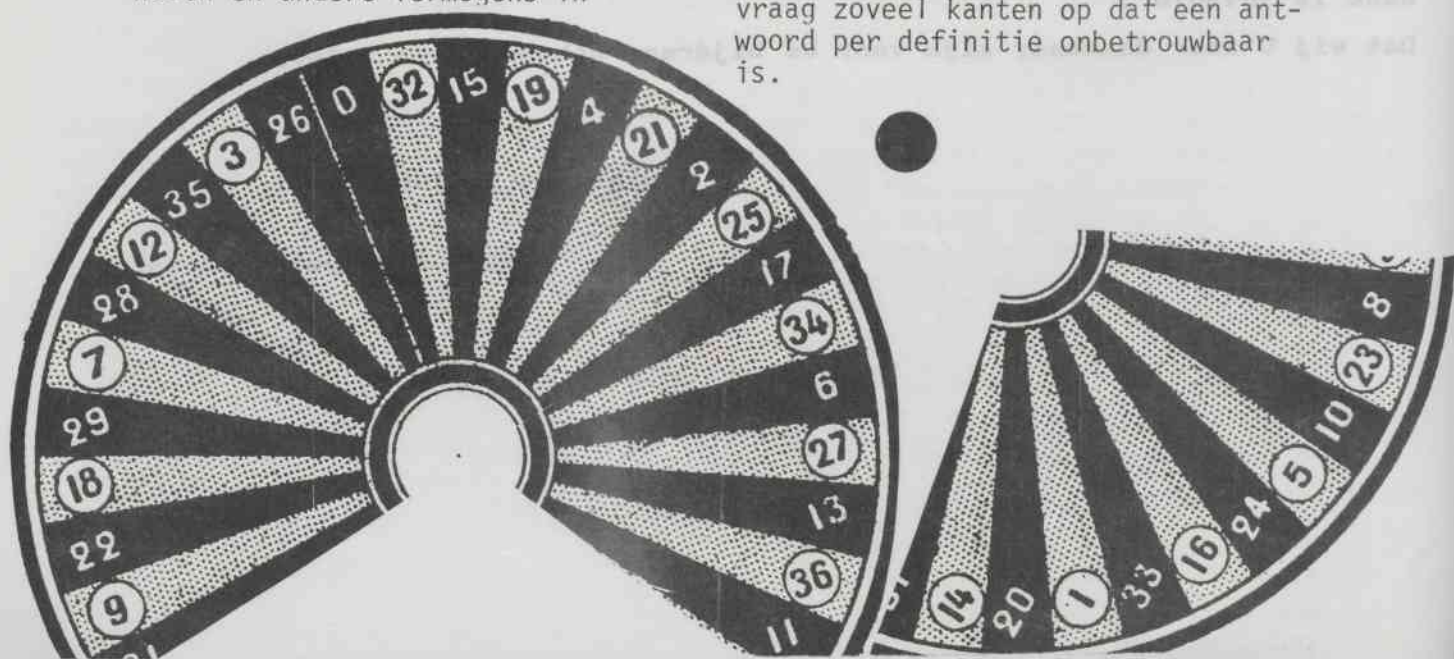
De werkelijkheid is op dit moment ook niet anders. Er is een polarisatie opgetreden die geleid heeft tot een eenrichtingsverkeer, bestaande uit een bundel vragenformulieren tussen een anonieme groep vragenmakers en een al bijna even anonieme groep vragenbeantwoorders. Idealiter, lijkt mij, zou een summatieve toets behoren te zijn, de neerslag op papier van een discussie tussen studenten, medewerkers en mensen van buiten de fakulteit over de vraag: Wat is voor een basisarts van belang om aan kennis, vaardigheden en andere vermogens in

zijn mars te hebben? Dit is natuurlijk in zijn letterlijke vorm een onderneming die praktisch niet te verwezenlijken is. Dat een dergelijke discussie zinnig zou zijn, staat voor mij buiten twijfel. De verschillen in opvatting blijken na afloop van de screeningstoets heel duidelijk uit opmerkingen als "Wat een onzin" of "Moet ik dat nou echt weten?".

Wat denkt u van de zinnigheid van een vraag als: "Personen die een genitale infectie hebben opgelopen verschillen significant van de niet geïnfecteerde populatie wat betreft de frequentie van het kerkbezoek" (vraag 258, toets 19 jan. 1979).

Of vindt u het van belang voor een basisarts dat hij weet welke van de diverse soorten nierstenen wel en niet op een röntgenfoto te zien zijn, of vindt u het voldoende als hij weet dat een röntgenfoto in deze ook geen uitsluitsel geeft? Vaak worden er vragen gesteld die eerder in een toets voor een specialistenopleiding thuishoren (Wordt daar wel getoetst?).

Naast het feit dat je over de zinnigheid van heel wat vragen twijfels kunt hebben, is er het probleem van de slechte techniek van vragen stellen. In een behoorlijk aantal gevallen kun je met een vraag zoveel kanten op dat een antwoord per definitie onbetrouwbaar is.

Dit verschijnsel doet aan de toets als evaluatie-instrument nog verder afbraak. Dat slechte vragen niet zeldzaam zijn, blijkt bijv. uit het feit dat in de toets van november 1978 van de 317 vragen er achteraf maar liefst 48 vervielen.

Dit hoge percentage zegt wel iets over hoe moeilijk het blijkbaar is om goede vragen te maken.

Als een vraag in de toets is gebleken onbegrepen te zijn, blijkt het vaak moeilijk om zo'n vraag veranderd of teruggenomen te krijgen door de maker. Dit illustreert weer de afstand tussen de opvattingen van de groep vragenmakers en de groep vragenbeantwoorders.

Een ander aspekt is dat de toets in zijn huidige vorm weinig tot geen leereffekt heeft, omdat vragen achteraf blijken met ja of nee beantwoord te moeten worden, maar er nooit bij staat waarom dat zo is. Vaak is het antwoord moeilijk te vinden in de boeken en wie gaat er nu de halve fakulteit afbellen om van de vooralsnog onbekende vragenmaker te horen waarom het antwoord op zijn vraag nu zus en niet zo had behoren te zijn?

Mocht u uit het bovenstaande opgemaakt hebben dat summatieve evaluatie betekent vragen beantwoorden, (JA,?,NEE) dan is dat juist, hoewel; het is ook onjuist. In het examenreglement staat in hoofdstuk 3, art. 8, punt 1 dat "Summatieve toetsen zijn toetsen die aan de studenten worden voorgelegd ter beoordeling van de studieresultaten. ZIJ BESTAAN UIT VRAGEN, OPGAVEN, PROBLEMEN EN SKILLS".

Welnu, hier is slechts een konklusie mogelijk - er zijn in de 5 jaar van het bestaan van de fakulteit nog nooit summatieve toetsen afgenomen. Er is nog geen toets geweest die aan de eis dat ze vragen, problemen, opgaven en skills omvatten moet, voldaan heeft!

De vaagheid viert ook hier hoogtij, nl. wat zijn opgaven?

Is een vraag een opgave? Of is een vraag een probleem? Zeker is dat skills (vaardigheden) nooit deel hebben uitgemaakt van de toetsing. Wel is er één proefpo-

ging geweest die in juni 1978 plaatsvindt, maar de waarde voor de student ervan was nihil, omdat de uitslag ruim een half jaar op zich liet wachten.

Is het niet vreemd dat er op grond van nog nooit afgenomen toetsen studenten extra taken moesten maken of zelfs een jaar terug werden geplaatst? Staat de nijverheid waarmee sankties uitgevoerd worden niet in schrille tegenstelling tot de traagheid waarmee de ontwikkeling van goede toetsmethoden ter hand wordt genomen?

Wat nu? Allereerst lijkt het van belang dat wij studenten weer meer greep krijgen op de inhoud van de bestaande vragenlijsten. Dat kan heel eenvoudig door zelf vragen te maken die je zinnig lijken en die in te leveren bij Maarten Verwijnen. Het zou goed zijn als bij zo'n vraag naast het juiste antwoord, ook vermeld werd waarom het zo is en/of waar het staat.

Van de vragen die door niet-studenten worden gemaakt, zou ook een bronvermelding en/of het waarom erbij moeten horen.

Ten tweede zou dan de hele vragenpool, compleet met antwoorden en bronvermelding openbaar toegankelijk moeten zijn. Dus er komen in het studielandschap een stel kaartenbakken, die vol zitten met duizenden vragen, een systeem zoals de bibliotheek dat hanteert lijkt me daarvoor heel geschikt. Uit deze vragenpool wordt dit gedeelte van de screeningstoets dan ook samengesteld. Doordat er van allerlei kanten input is, breidt de vragenpool zich steeds uit.

Het eerste werk om dit systeem op poten te zetten, kan door een stel studenten als vakantiewerk verricht worden. Als het eenmaal klaar is, kan dit vrij toegankelijk kaartstelsysteem een grote rol vervullen als formatief evaluatie-element gedurende het hele verloop van de studie.

Ten derde zet de fakulteit een aantal medewerkers en student-assistenten aan het werk om inhoud te geven aan de woorden "opgaven" en "problemen" en wel door alternatieven voor de bekende ja/nee vragen te ontwerpen.

Deze alternatieven moeten studenten

aktief een probleem of opgave laten oplossen. Ja/Nee vragen hebben een passiefmakend bij-effekt. Je wordt geoefend in het beoordelen van wat anderen zouden doen en je beoordeelt of dat wel of niet goed is. Dit is iets heel anders dan zelf in een situatie geplaatst te worden en los van voorgedrukte antwoorden te moeten ageren. In het afgelopen praktijkjaar bleek dan ook dat wij daarmee nogal wat moeilijkheden hadden. De opgaven zouden aan dit vermogen kunnen appeleren.

Ook hier zou dus weer een openbare, continu toegankelijke pool van opgaven en problemen moeten ontstaan, die zowel voor summatieve als formatieve evaluatie en ook als aanzet tot studie dient.

Het woord problem-box zou dan, na vier jaar niet meer gebruikt te zijn, toch nog inhoud hebben gekregen.

Ten vierde zou er bij elke summatieve toets een toetsing van handvaardigheden moeten horen, die in de eindscore meetelt. Natuurlijk is de praktische verwezenlijking hiervan niet simpel, maar we vonden een skills-lab toch belangrijk, of niet soms?

Ten vijfde moeten volgens mij, zeker zolang de summatieve toetsen nog zo beperkt ontwikkeld zijn als nu het geval is, alle scores, zowel de hoge als de lage, met het nodige wantrouwen bekeken worden.

Door aan de hand van de huidige screeningstoetsuitslagen uitspraken over studenten te doen, gokt de Universiteit meer dan de studenten in het casino gokken.

Pierre Pasmans
5de jaars student.

		0		
	E	1	2	3
L		4	5	6
PASSE		D	8	9
	F	10	11	12
	M	13	14	15
L		16	A	18
PAIR		19	20	21
		22	23	24
	M	25	26	27
L		28	29	B
		31	32	C
		34	35	36
P ¹²	M ¹²	D ¹²	G	H
P ¹²	M ¹²	D ¹²	K	

(pleeg-?)vaderschap

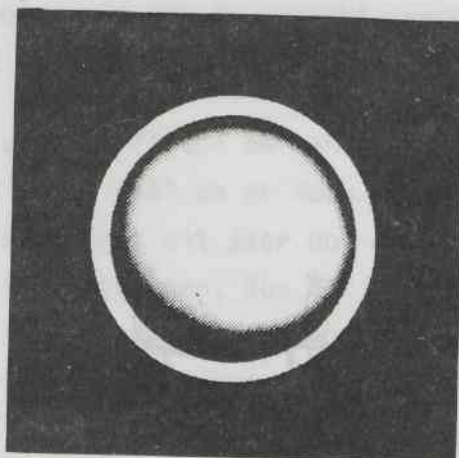
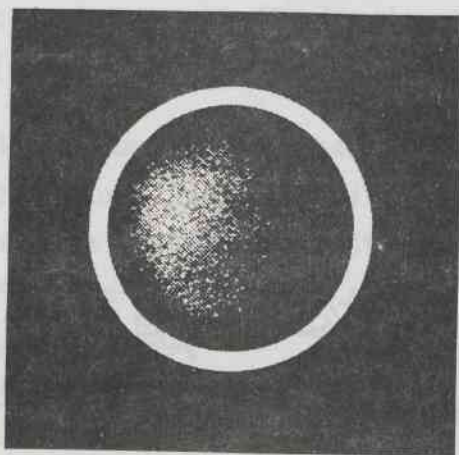
Dat Tans het aan het slot van zijn overigens controversieel artikel in de vorige Maffius-aflevering toch nog met mij eens blijkt te zijn als ik naar aanleiding van zijn vertrek Tiddens in een eerdere uitgave van dit blad "de vader van de basisfilosofie" noem, zal eenieder die voorbereiding en allereerste jaren van de achtste medische faculteit van nabij heeft meegemaakt deugd doen. Helemaal eens zijn Tans en ik het desalniettemin toch nog niet, als hij zo nadrukkelijk stelt, dat Tiddens'vaderschap -- met alle respect natuurlijk! -- niet (zozeer) slaat op de verwekking van het kind alswel op zijn rol bij het tot ontplooiing brengen ervan. Daarmee gaat het dus over wat eventueel ookeen goed pleegvader had gedaan. Het belang daarvan wordt zeker ook door mij niet onderschat; het lijkt me alleszins juist dat daarop nog eens gewezen wordt en dat nog wel door Tans.

Tiddens hoogst belangrijke aandeel evenwel in het tot stând komen van de basisfilosofie verdient zeker niet minder, naar mijn stellige overtuiging, genoemd te worden, ook al is het wellicht wat moeilijk om ten dezen een volledige exegese te plegen aan de hand van op enig moment officieel vastgestelde stukken, want zijn activiteiten speelden zich lange tijd vaak en in belangrijke mate af in informeel verband. Ik meende daarop echter niet te mogen millimeteren in het kader van een afscheidsnotitie. Wat natuurlijk niet wil zeggen, dat er niet ook nog anderen rond het wiegje van de basisfilosofie hebben gestaan. Dat begrijpt toch iedere goede verstaander wel, dacht ik.

A propos: zijn er al gegadigden voor het moederschap?

Maastricht, 12 april 1979

Drs. B.C.M.E. Niessen.

resultaten RL sporten

NED. UNIVERSITAIRE KAMPIOENSCHAPPEN:

zaalhockey	:	8e plaats (10 deelnemers)
zaalvoetbal	:	9e plaats (11 deelnemers)
badminton	:	onze eerste nederlandse universitaire kampi- oen in de hoogste klasse : Pierre Swerts (1e j.) Samen met Luuk Willems : 4e in het herendubbel.
volleybal dames	:	7e plaats
volleybal heren	:	11e plaats.

Waren we eerdere jaren er voor bestemd om steeds de laatste plaats te bezetten, dit jaar is de opmars van de R.L.-teams begonnen. Op het volleybal heren na, hebben de overige teams de laatste plaats verlaten en een betere klassering bereikt.

EERSTEJAARS SPORT TOERNOOI DRIENERLO.

tafeltennis heren	:	1e !!	
tafeltennis dames	:	2e !!	
badminton	:	1e !!	
zaalvoetbal	:	7e	
volleybal dames	:	7e	
volleybal heren	:	9e	
totaal uitslag heren	:	9e	dames : 7e
totaal uitslag ploegen	:	9e	o.a. vóór Delft en Utrecht.

MAASTRICHTS BEDRIJFS SPORT BOND.

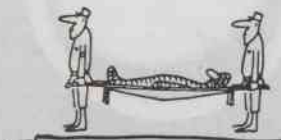
Onze R.L.-teams (gemengd studenten-medewerkers) komen uit onder de naam "'t Rulke". In deze rekreatieve kompetities worden mooie resultaten geboekt.

zaalvoetbal : na het vorig jaar kampioen te zijn geworden in de B-klasse, heeft dit jaar het eerste team ongeslagen het kampioenschap in de A-klasse behaald.

Voorwaar een prachtige prestatie. Dit werd bereikt met het volgende (geïntegreerde!) team : Guido Tans - Ruud Ubachs - Wico Kaanen - Lou Nicolai - Sjaak Rosa - Jos Dirckx - Huub Ruyters - Fons Bovens - Pie Castermans.

Coach : Michel Jacobs.

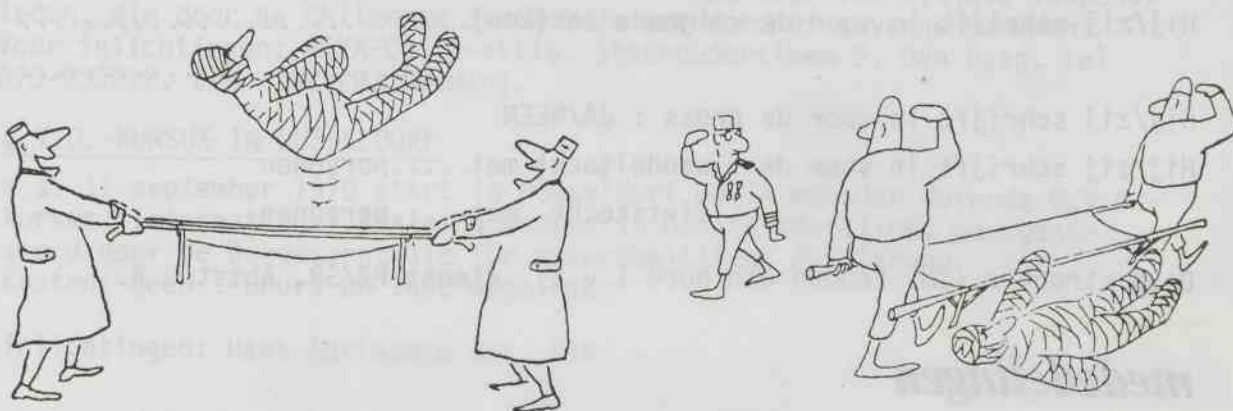
Het tweede team (gem. Leeftijd + 34 jaar!) zal in de B-klasse beslag leggen op de 4e of 5e plaats. Te midden van het jonge geweld in deze klasse een mooie prestatie voor deze krasse heren!

volleybal : het eerste team heeft ook hier in de A-klasse het kampioenschap behaald. De volgende spelers maakten deel uit van het team: Ad Bogers - Job Metsemakers - Alex van Doorn - Jan Nijhof - Bart Sikkens - Suparto Mabbazy Oetomo - Harmen Tietema - Rob Winter - Maurice Deleije.

Al met al resultaten waar we toch wel een beetje trots op mogen zijn. Wij wensen alle sporters van harte proficiat met de behaalde resultaten en hopen dat daardoor ook anderen enthousiast gemaakt worden om deel te gaan nemen aan de voorzieningen betr. lich. vorming en sport die de RL haar studenten en medewer(st)ers biedt. Meer inlichtingen bij ondergetekende, Abtstraat 4, tst. 328.

Gerard v.d. Heyden.

interne sportdag

Op de laatste dag van het academisch jaar, vrijdag 22 juni, wordt weer de inmiddels traditionele sportdag gehouden.

Er is een ochtend-programma, bestaande uit de volgende sporten:

volleybal - voetbal - basketball (o.v.) - badminton - tennis - squash - tafeltennis - bowling - toepen (!) - cross.

Om hieraan te kunnen deelnemen, zul je benaderd worden door de kontaktpersoon van je lokatie of jaar. Je kunt je ook opgeven d.m.v. onderstaande strook, die dan doorgegeven wordt aan de kontaktpersoon.

(DIT LAATSTE GELDT VOORAL VOOR DE 5e JAARS!!).

Het middagprogramma bestaat weer uit een fiets- en wandeltocht. Daar deze vorig jaar letterlijk in het water viel en er toch een behoorlijke belangstelling voor bestond, willen we het dit jaar nog eens proberen. Fiets- en wandeltocht staat voor iedereen open, dus ook gezinsleden en kennissen etc.

Om voor deze tocht(en) in te schrijven, dient men ook onderstaande strook te gebruiken.

Aansluitend aan het ochtendprogramma wordt de cross gelopen op de trimbaan Via Regia. Deze cross heeft zich de eerste 2 jaar mogen verheugen in een grote deelname. Dit jaar hebben we als extra toegevoegd een categorie van boven de 35 jaar. Ook de dames worden verzocht in te schrijven. DUS: GEBRUIK ONDERSTAANDE STROOK!!!

Inlichtingen bij Gerard v.d. Heyden, Abtstr. 4, tst. 328.

Naam .....lokatie/jaar.....tst.....

geeft zich op voor de sportdag 1979.

Hij/zij schrijft in voor de volgende tak(ken).....

Hij/zij schrijft in voor de cross : JA/NEEN

Hij/zij schrijft in voor de : wandeltocht met ....personen
fietstocht met ....personen.

Deze strook z.s.m. zenden aan buro l.v.&s. dienst PZ/SB, Abtstr. 4.

mededelingen

EEN VRIJE SCHOOL IN MAASTRICHT.

Sinds augustus 1978 huist er aan de Sint Lucassingel 70 te Maastricht een peuter- en kleuterklas; de basis van een Vrije School, de eerste in de stad Maastricht en de provincie Zuid-Limburg.

In de maand mei komt er over de Maastrichtse Vrije School een brochure uit met uitgebreide informatie en wordt er een lezingencyclus en een open dag gehouden.

De lezingen, over de achtergronden van het Vrije School-onderwijs in het algemeen en meer in het bijzonder van het kleuteronderwijs op de Vrije Scholen vinden plaats op 3, 10 en 23 mei 1979 in het schooltje aan de St. Lucassingel, 's avonds om acht uur.

De open dag wordt op zaterdag 19 mei a.s. gehouden van 10.00 - 16.00 u.

De brochure en eventuele verdere informatie is te verkrijgen bij Maarten Verwijnen of Marijke Niemann.

INTERNATIONALE WERKKAMPEN - ICVD.

Het ICVD organiseert dit jaar voor jongeren van diverse nationaliteiten werkkampen. Het werk bestaat uit het verrichten van sociaal werk of uit het opknappen van woningen e.d.

Voor inlichtingen: ICVD - kampsekretariaat, Postbus 71842, 1008 EA Amsterdam.

MARATHONFIETSTOCHT IN GRONINGEN.

De Groninger Studenten Wielervereniging "Tandje Hoger" organiseert op 9 en 10 juni een monsterfietstocht over minimaal 360 km.
 Voor verdere informatie: John Scheenen, Saffierstraat 76, Groningen (tel. 050-730222) of Willy Olijdam, Kloosterstraat 36, Groningen (tel. 050-121780).

ALGEMENE BOND VAN AMBTENAREN ABVA.AKTIE ADOPTIE CHILEENSE GEZINNEN.

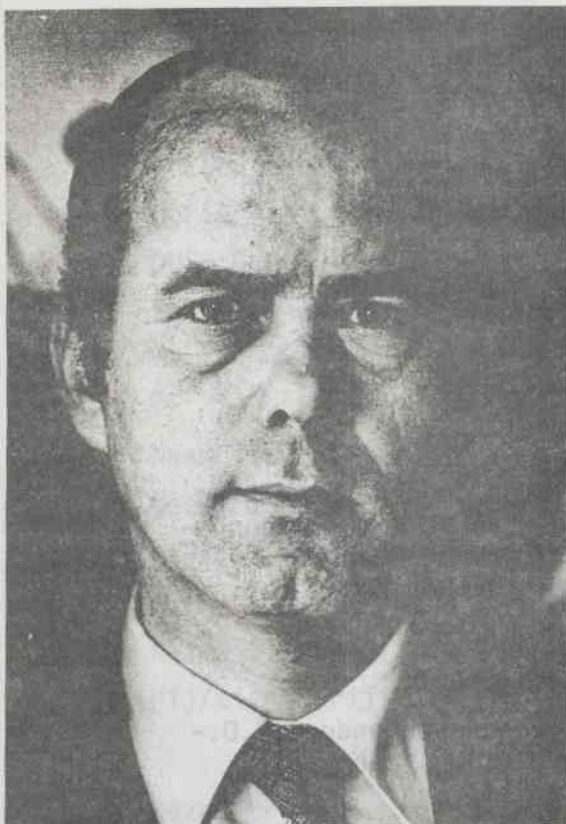
Vertegenwoordigers van de Chileense vakbeweging vragen de Ned. bevolking morele en financiële steun te verlenen aan gezinnen van actieve vakbondsleden, die door de Chileense junta zijn vermoord of gevangengenomen.
 Voor inlichtingen: ABVA-Chili-actie, Stadhouderslaan 9, Den Haag, tel. 070-635932, tst. 132 (R. Goeman).

G.V.O.-KURSUS IN DUSSELDORF

a.s. 11 september 1979 start in Düsseldorf een 3 maanden durende G.V.O.-kursus (International training course in health education) georganiseerd door de Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung.
 Kosten: geen . Beurs DM 1600 mogelijk.

Inlichtingen: Hans Adriaanse tst. 419.

de onderwijskundige
prof. wijnen
en de klachten
van studenten
over de kwaliteit
van het
universitaire onderwijs

gerbrand feenstra

lijen ook een onderwijscarrièrelijn zou creëren en onderwijs en onderzoek op het subfaculteitsniveau separaat zou behandelen, er een hele hoop zou kunnen verbeteren. Ik heb het gevoel dat men zich wat betreft de onderwijsstaak wel eens verschuilt achter de onderzoekstaak, en omgekeerd. En dat is in sommige opzichten misschien terecht, maar in ook nogal wat opzichten bepaald ten onrechte. De universitaire docent zit momenteel in een ambivalente positie: hij weet dat zijn carrièremogelijkheden afhangen van wat hij op het gebied van het onderzoek presteert. Door het onderwijs wordt echter alsmat aan hem getrokken. Dat is een erg ambivalente situatie, die voor veel mensen ook niet tot klaarheid wordt gebracht. En als je dan ook nog te maken hebt met studenten die lastig zijn

moeten 40% van onze tijd aan onderwijs besteden, 40 procent aan onderzoek en de rest gaat op aan bestuurs- en organisatorisch werk. Maar dan kan je nog best binnen de vakgroep afspraken maken in de trant van: luister eens, de komende twee jaar verdelen we het zo, dat hij en zij zich vooral op onderzoek concentreren, waartoe ze ook ruimschoots de kans krijgen, terwijl dan de rest zich voornamelijk bezighoudt met onderwijs.

„Ik heb het gevoel dat we ten aanzien van de koppeling van onderwijs en onderzoek ons toch op een aantal punten een beetje voor de gek aan het houden zijn. Laat ik mezelf als voorbeeld nemen. Als ik ben aangesteld om in een bepaalde faculteit onderwijskunde te verzorgen, dan heb ik de verantwoordelijkheid daar onderwijs in te moeten geven, maar ik krijg ook de tijd om onderzoek te doen. Maar binnen het terrein van de onderwijskunde heb je zoveel hoekjes waar je onderzoek in zou kunnen doen, dat het hoekje waar je toevallig aan de slag gaat niet meer voldoende is voor de koppeling van onderwijs aan onderzoek, die ik nodig vind. Ten behoeve van het onderwijs is het nodig dat ik op de hoogte ben van belangrijke ontwikkelingen op mijn vakgebied. Dat kan ik niet zijn door uitsluitend onderzoek te doen,

‘met de koppeling van onderwijs en onderzoek zijn we bezig onszelf een beetje voor de gek te houden’

— De gegevens waarmee u illustreert, dat er iets mis is met het universitaire onderwijs, hebt u naar ik begreep ontleend aan het in opdracht van de Commissie-Polak door het Tilburgse instituut voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek IVA verrichte Structuuronderzoek en aan het ook door het IVA verrichte Meningenonderzoek. Bent U van de uitkomsten van die onderzoeken geschrokken?

Prof. Wijnen: „Ja, een beetje wel, dat wil zeggen, ik had deze omvang van de onvrede van studenten met hun onderwijs niet verwacht. Natuurlijk, als je meningen peilt, peilt je ook altijd een hoeveelheid onvrede; daar kun je van tevoren de klok op gelijk zetten. Maar als ik die getallen zie en daarbij bedenken dat het in nogal wat wezenlijke zaken gaat om meer dan de helft van de onder-
vraagden, dan moet ik toch zeggen, dat ik daar wel van onder de indruk ben. Niet dat het uit deelonderzoeken al niet langer bekend was, dat er iets schort aan het wetenschappelijk onderwijs, maar de beide onderzoeken van het IVA bevatten eigenlijk het enige materiaal in ons land, waarvan je zou kunnen zeggen dat het probeert de mening van de student te vangen.

Als je het geheel van de uitkomsten een beetje op je in laat werken, dan zie je in de uitkomsten nogal wat zaken, die te maken hebben met één of gebrekkig contact tussen studenten en docenten. Je zou je daar natuurlijk van af kunnen maken door te zeggen: dat kan ook niet anders gezien de massaliteit in het wetenschappelijk onderwijs. Maar ik weet niet of je je daar zo gemakkelijk bij neer zou moeten leggen. Ik denk dat je je af moet vragen of je de tijd die het gezamenlijke docentencorps beschikbaar kan stellen, niet op een wat andere manier zou moeten vertimmeren dan op het ogenblik gebruikelijk is. En of je bijvoorbeeld niet de voorkeur zou moeten geven aan wat minder

contact met kleinere groepen dan aan frequenter contact met geweldig grote groepen.”

— Zoals U zich in de toelichting op één van Uw andere stellingen voor het AR-symposium afvroeg: „Moet de georganiseerde kennisoverdracht niet meer en meer vervangen worden door een stimuleren tot zelfstudie? Is de tijd besteed aan het voorbereiden van colleges niet beter besteed aan niet-voorbereide begeleidingscontacten met studenten? Kan het wekelijks contact met de massaliteit van alle studenten niet worden vervangen door een jaarlijks contact met een overzienbare groep van studenten? En: is het bestuderen van boeken in combinatie met vragenuren geen bruikbaar alternatief voor het luisteren naar colleges met relatief weinig vraag-ruimte?”

„Ja, je zou duidelijk meer de kant op moeten van zelfstudie en de begeleiding van de student en je dan concentreren op vragen als: hoe bevalt het nu en hoe zou iemand nog wat meer gestimuleerd kunnen worden. Je moet wat minder de kant op van een georganiseerde kennisoverdracht.”

— Een beetje in de trant van de onderwijsopzet, zoals die voor de Open Universiteit is voorzien: zelfstudie in combinatie met begeleiding.

„Ja, daar komt het een beetje in de buurt. Natuurlijk zijn er in dat verband zaken, zoals de praktische kanten van de opleiding, praktika, stages e.d., waar je in die vorm wat minder mee uit de voeten kunt. Maar er zijn nogal wat studierichtingen die je best op de manier van de Open Universiteit zou kunnen opzetten. Kijk, als je een psycholoog kennis wilt laten maken met de psychologische beroepspraktijk, een econoom, een stukje stage wilt laten lopen of een kandidaatstudent Engels kennis wilt laten maken met het gebeuren in de klas, dan kom je er niet

met een Open Universiteit-achtige oplossing. Maar zowel voor de psycholoog als voor de econoom als voor de medicus en de toekomstige leraar zijn er een heleboel zaken die wel op die manier vorm kunnen krijgen. En merkwaardig genoeg: studenten kiezen vaak zelf voor die vorm. Maar dan zonder begeleiding.”

— Door niet naar college te gaan.

„Ja, en door het overnemen van dictaten van anderen. Of dat op grote schaal gebeurt, zou ik niet durven zeggen. Dat zal van studierichting tot studierichting verschillen. Maar je kan dat verschijnsel ook zeker zien als een symptoom, dat het onderwijs nou niet bepaald erg best is. Er zijn nu eenmaal verschillen in kwaliteit tussen de mensen die het onderwijs verzorgen, dat is zonder meer waar. Je kunt dat alleen niet generaliseren.”

carrièrelijn

— Wat zou er naar uw mening in de WUB moeten veranderen teneinde de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs wat op te vijzelen?

„Eén van de zaken, die me de laatste tijd het meest bezig houden — en ik weet dat daar, uiteraard zou je bijna kunnen zeggen, verschillend over gedacht wordt — is, dat naar mijn gevoel de kwaliteiten, die nodig zijn voor de drie hoofdtaken van de universiteit, onderwijs, onderzoek en de maatschappelijke dienstverlening, dat dat niet dezelfde kwaliteiten zijn. Ik zou me kunnen voorstellen, hoewel ik best een aantal argumenten zie voor de koppeling van onderwijs en onderzoek, zeker op het niveau van het instituut, zeker op het niveau van de faculteit of sub-faculteit, dat je dat toch niet moet doortrekken naar het niveau van het individu. Ik zou me kunnen voorstellen dat je, wanneer je behalve een onderzoekscarrière

en vervelende opmerkingen maken, dan is de neiging erg groot om je achter de microscoop, de computer, de tabellen of de vragenlijsten terug te trekken.”

— Aan de onderwijsproblematiek ligt dus naar Uw idee de meer structurele kwestie ten grondslag dat er aan het onderwijs geven op zich geen eer te behalen valt, dat je er geen carrière mee kunt maken.

„Je moet ook een carrièrelijn via het onderwijs creëren. Momenteel geldt dat de meeste stafleden zijn uitgezocht omdat ze via publicaties hebben laten weten redelijk onderzoek te kunnen doen. Er worden niet of nauwelijks docenten uitgezocht die hebben laten blijken dat ze goed onderwijs kunnen geven. Je kunt je afvragen of je niet de kant op zou moeten — hoewel ik denk dat dat niet al op korte termijn zal kunnen — van een stelsel van teaching professors, research professors en clinical professors. Dan geef je aan op grond van welke kwaliteiten je iemand hebt uitgezocht. Heb je hem uitgezocht omdat ie een kei is in de gezondheidszorg, heb je hem uitgezocht omdat hij uitstekend onderzoek kan doen of heb je hem uitgezocht omdat ie goed onderwijs kan geven. Zo'n stelsel zal wel niet één, twee drie te realiseren zijn, maar het komt wel dichter in de buurt van de realiteit, want ik denk dat er maar een handjevol mensen is, dat alle eigenschappen heeft om de drie genoemde taken allemaal optimaal te verrichten.”

voor de gek

— Met het loskoppelen van onderwijs en onderzoek op het niveau van het individu, vervalt ook de veronderstelde vruchtbare wisselwerking tussen beide, althans er zullen andere vormen voor gevonden moeten worden.

„Dat is ook best denkbaar. Ik kan me voorstellen dat je op het niveau van de vakgroep zegt, we

want ik kan niet met al die zaken onderzoeksmatig bezig zijn. Ik kan dat wel doen door mezelf te dwingen de literatuur bij te houden, maar dan niet alleen op het gebied van mijn specialisatie. Ik denk dat op het ogenblik door de toenemende specialisatie in het onderzoek het onderzoek dat je nog in de vakgroep kunt doen, zo'n klein hoekje van het hele vakgebied is, dat dat niet meer de rechtvaardiging kan zijn voor de koppeling onderwijs-onderzoek.”

— Dat dat misschien eerder tot een weinig vruchtbare wisselwerking leidt

„Precies, omdat ik me maar met een bepaald segment bezighoud. Stel dat ik gespecialiseerd ben in de toetsproblematiek, dat is maar een stukje van het hele veld van de onderwijskunde. Ik loop dan het risico dat ik dat onderdeel zo belangrijk ga vinden, dat ik mijn stokpaardjes wat betreft de toetsproblematiek tot een soort norm verhef voor het onderwijs in de onderwijskunde. Nou, ik denk dat dat niet de richting is die we uit moeten.”

'intekenen'

— De scheiding onderwijs-onderzoek zou ook organisatorisch vorm moeten krijgen in de toekomstige bestuursregeling van de universiteiten. In één van de stellingen uit Uw bijdrage voor het WUB-symposium van de Academische raad oppert U het idee van een onderwijsraad en een onderzoeksraad in plaats van de beide taken omvattende subfaculteitsraad.

„Dat is een van de mogelijke vormen die te bedenken is. Denkbaar is ook dat de huidige faculteitsraad blijft bestaan, maar dat onderwijs en onderzoek als aparte taken ook apart gebedachtvaard worden en dat bijvoorbeeld een

vervolg van pagina 9

onderwijscommissie met een bepaald budget aan de slag gaat om de onderwijsstaak te klaren. In dat systeem zou je ook de bijdrage die een vakgroep aan het onderwijs levert wat beter kunnen vaststellen.

We werken hier aan de Rijksuniversiteit Limburg een beetje met een systeem, dat de (sub)faculteitsraad het onderwijsprogramma vaststelt en de vakgroepen daarop vervolgens op onderdelen kunnen "intekenen". Dat schept de mogelijkheid om een onderscheid te maken tussen vakspecifieke en niet-vakspecifieke taken met betrekking tot het onderwijs: naast het bijbrengen van de kennis op een bepaald vakgebied zitten er aan het onderwijs ook niet-specifieke aspecten, zoals studiebegeleiding, communicatie tussen student en docent etc. Door de vakgroepen te laten intekenen en daarbij onderscheid te maken tussen de specifieke en niet-specifieke onderwijstaken, schep je op faculteitsniveau een stuurmechanisme, waarmee je de kwaliteit van het onderwijs als geheel kunt verbeteren; de studiebegeleidings-taken krijgen apart aandacht, zoals wekelijks een uur praten met de studenten over hoe het gaat, een vorm van een mentoren-systeem of wat dan ook. Nu gebeurt de invulling van een onderwijsprogramma nog vaak omgekeerd. Iedereen vecht voor een zo groot mogelijk aantal uren in het onderwijsprogramma en het aantal medewerkers wat vervolgens wordt toegekend is daarvan een afgeleide. De vraag of dat een goede keuze was, of misschien teveel van het goede of toch soms te weinig, die vraag wordt nooit meer gesteld".

— Zoals ook uit Uw bijdrage aan het WUB-symposium van de Academische raad blijkt, bepleit U een sterkere invloed van het midden-niveau, de (sub)faculteitsraad, op het onderwijsprogramma ten koste van de autonomie van de vakgroepen. Studenten willen graag een actieve rol spelen in het onderwijs en vragen om een betere studiebegeleiding, zaken die volgens U niet gerealiseerd kunnen worden als de invulling van het onderwijsprogramma geheel aan de vakgroep wordt overgelaten.

„Je kunt het onderwijs niet beschouwen als naar vakken opgesplitst hapklare brokken. Ten behoeve van het onderwijs moet het overleg tussen vakgroepen over het onderwijsprogramma enige rugsteun hebben. Dat is voor mij de belangrijkste overweging om te zeggen: geef het middenniveau een grotere invloed. Op dat niveau kun je het onderlinge overleg tussen vakgroepen min of meer afdwingen".

— Een bezwaar lijkt wel dat studenten in een faculteitsraad alleen maar globale kwesties aan de orde kunnen stellen, en bijvoorbeeld niet hun onvrede over de manier waarop een bepaald vak wordt onderwezen of getentamineerd.

„Tenzij je op dat middenniveau een aantal zaken vastlegt, bij voorbeeld over hoe er getentamineerd moet worden. Beslissingenbevoegdheden op het middenniveau sluiten het overleg met de vakgroepen bepaald niet uit. Je kadert alleen de autonomie van de vakgroepen een beetje in en legt die aan banden ten behoeve van het onderwijs. Dat vind ik functioneel, want het onderwijsprogramma behoort een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle vakgroepen en docenten te zijn. Daar is momenteel nog nauwelijks sprake van".

— Gaan de aanbevelingen van de Commissie-Polak voor een nieuwe WUB-structuur na 1982 in de richting die U zich voorstelt?

„Nou, die indruk heb ik bepaald niet. Ik geloof dat men in een poging een aantal zaken te centraliseren wat betreft de besluitvorming, probeert het ene punt weer te vinden van waaruit alles min of meer gedirigeerd kan worden. Ik denk dat dat een vergissing is. Langs die weg kom je niet tot een oplossing van de onderwijsproblematiek, waar het ten slotte om gaat. Het voorstel van de Commissie-Polak voor een adviserende studierichtingscommissie en voor een stelsel van jaarraden komt weliswaar een beetje in de richting van wat ik me voorstel van een onderwijsraad, maar de vraag is wel of een adviserende commissie wat dat betreft voldoende sterk is tegenover de vakgroepen. En het is natuurlijk de vraag of er in zo'n commissie voortgegaan wordt op de weg van: we verdelen het onderwijsprogramma over de vakgroepen, of dat er ook duidelijke afspraken met de vakgroepen worden gemaakt en hun onderwijstaken achteraf worden geëvalueerd. Onderwijsprogramma's worden maar al te gemakkelijk in uren opgesplitst, die uren worden dan verdeeld en verder gebeurt er niets meer. Van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het onderwijs is op die manier nauwelijks sprake. Ik vind daarentegen, dat docenten elkaar over en weer zouden moeten kunnen

zoveel mogelijk wordt gehonoreerd".

— In haar aanbevelingen legt de Commissie-Polak een zwaar accent op de professionele deskundigheid van het vaste wetenschappelijk corps, dat daarom een belangrijke rol zou dienen te spelen in de gang van zaken binnen het onderwijs en onderzoek. Als je kwaliteit van het onderwijs echter definieert in termen van studenteninvloed, zoals door studenten wordt gedaan, dan is dat tegenstrijdig met elkaar.

„Dat klopt, en daarom denk ik, dat de conclusie met betrekking tot de noodzakelijke inbreng van de professie voor onderwijs en onderzoek verschillend is. Je kunt dat niet, zoals de Commissie-Polak doet, op één lijn stellen. Je kunt zeggen, dat studenten invloed moeten hebben op het onderzoek dat in een bepaalde vakgroep wordt verricht. Maar dat geldt ook voor de wetenschappelijke medewerkers; het heeft geen zin om iemand onderzoek te laten

Wijnen: „Ook voor het onderwijs moet je een carrière lijn creëren".

aanspreken op wat men van het onderwijs maakt".

lol

— Een van de uitkomsten van het eerdergenoemde Meningsonderzoek is, dat studenten zich tevredener tonen over het onderwijs, naarmate ze het idee hebben daar meer invloed op uit te (kunnen) oefenen. In de visie van studenten, aldus het onderzoeksverslag, zijn die twee dingen aan elkaar gekoppeld: goed onderwijs is onderwijs waar we als studenten invloed op hebben.

„Ik denk dat dat ook juist is. Ik heb in één van de andere stellingen in mijn bijdrage voor het WUB-symposium van de Academische raad gezegd, dat je een student niet alleen moet zien als consument van onderwijs, maar ook als producent van leerresultaten. Ik denk dat als je van iemand vraagt iets te produceren, je hem zelf mee moet laten aangeven wat dan wel de optimale produktieomstandigheden zijn. Naar mijn gevoel is het van vitaal belang voor het onderwijs dat de belangstelling, die bij studenten bestaat,

doen waar hij geen lol in heeft. Omgekeerd heeft het ook geen zin studenten op te schepen met leertaken, waar ze geen lol in hebben. Ik vind dat degene die lol moet hebben in iets waar hij het grootste deel van zijn werkweek mee bezig is, ook een belangrijke inbreng moet hebben in hoe hij dan wel die lol denkt te zullen krijgen".

— Een probleem bij de kwestie van de kwaliteit van het universitaire onderwijs is, zoals uit het Meningsonderzoek blijkt, dat de opvattingen van studenten en docenten over die kwaliteit nogal uiteenlopen: 70% van de docenten vindt het onderwijs goed of redelijk, 30% vindt het van sterk uiteenlopend gehalte, of van matige of zwakke kwaliteit. Bij de studenten liggen die cijfers precies andersom. Hoe denkt U die verschillen te kunnen verklaren?

„Dat kun je natuurlijk nooit glashard zeggen, maar het zou mij niet verwonderen, dat als staf en studenten over onderwijs praten ze beide naar verschillende zaken kijken. Dat zie je ook wel elders in het onderwijs: een directeur van

een middelbare school zal zeggen dat het onderwijs goed is als een hoog percentage van de eindexamenkandidaten het diploma haalt. Vertaald voor de universiteit: ons onderwijs is goed, want we krijgen weinig klachten, de behaalde cijfers zien er redelijk uit en ons uitvalpercentage is niet hoger dan elders. Maar op die manier kijk je wel naar heel andere criteria dan die welke de student waarschijnlijk hanteert. Een student kent het onderwijs veel breder dan de afzonderlijke docent. De docenten zien hun eigen vak en hun eigen vakgroep en denken dat ze het goed doen — anders hadden ze al lang wat veranderd. Maar ze zien niet de hele scala, die de student voor ogen heeft. En dat kan gemakkelijk, zeker als er nauwelijks onderlinge communicatie is, tot uiteenlopende opvattingen leiden".

oneigenlijk criterium

— Die uiteenlopende opvattingen bij studenten en docenten stemmen niet erg hoopvol als het gaat om het aanbrengen van verbeteringen in het onderwijsprogramma.

„Tenzij je er in slaagt de bredere optiek van studenten op het gehele onderwijs op een wat systematischer manier zichtbaar te maken. Ik denk dat dat zou kunnen door wat vaker te werken met opiniepeilingen onder studenten over bepaalde onderwijsproblemen, door het organiseren van een soort referenda, en de uitkomsten daarvan te hanteren als een indicator voor wat er moet veranderen. Een van de problemen van de huidige structuur is, dat de stem van studenten, voorzover die al gehoord wordt, afkomstig is van een relatief kleine groep, die relatief veel tijd moet investeren om over alle mogelijke zaken mee te praten. Ik denk dat dat niet de beste manier is om te weten te komen wat er ten behoeve van de studenten en hun onderwijs moet veranderen".

Dat geldt trouwens niet alleen voor studenten. Ik denk dat we gewoon moeten constateren, dat de omvang die een bestuurlijke taak binnen de WUB heeft gekregen, nogal wat mensen afschrikt om zich daarvoor beschikbaar te stellen. Ik denk dat de representativiteit voor alle geledingen te wensen over laat op grond van een volstrekt oneigenlijk criterium, namelijk het criterium dat je een hoeveelheid tijd moet investeren om in de bestuurlijke instanties mee te kunnen draaien. Degenen die nou echt de geleding vertegenwoordigen, zijn juist de mensen die dat liever niet doen. Die willen liever studeren, onderwijs geven of onderzoek doen, of zich met patiëntenzorg bezig houden. Gevolg daarvan is dat je een soort beroepsbestuurders ziet ontstaan, die niet meer precies weten wat er binnen hun geleding speelt. En dat is met mensen, die langer in een dienstverband zitten nog gemakkelijker op te vangen dan bij studentenvertegenwoordigers die een nogal vlottende bevolking representeren".

— De Commissie-Polak zit met haar pleidooi voor meer professionele bestuurders op top- en middenniveau wel op een heel andere lijn.

„Ja, dat denk ik ook. Ik voor mij zou liever de kant uitgaan van: hoe kun je de inbreng van zoveel mogelijk mensen garanderen zonder dat het hun een maximum aan tijd kost. Dat is niet de invalshoek van de Commissie-Polak geweest. Maar als je ziet, hoe je in andere instanties, ik denk bij voorbeeld aan gemeenteraden, in betrekkelijk korte tijd redelijk belangrijke zaken onder de knie kunt krijgen, dan geloof ik dat hierover nog niet het laatste woord is gezegd".